

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجُهُمْ

آموزش قرآن

پایه هشتم
شیوه

دوره اول متوسط

توجه: صفحات قرآنی به صورت
اجرای آزمایشی است.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	آموزش قرآن - پایه هشتم دوره اول متوسطه - ۸۰۱
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	یونس باقری، سیدمهدي سيف، سيدهادی محاث، سيدمحمدحسين ميرباقري، مسعود وكيل (اعضای گروه تألیف) - اميد مجذ (وير استار)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	ادارة کل نظارت بر نشر و توزيع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	احمدرضا اميني (مدير امور فني و چاپ) - مجید ذاکري (يونسی مدير هنری) - مریم کیوان (طراح گرافيك و صفحه آرا) - علیرضا آقاميري (طرح جلد: گل و مرغ) - زهرا ايمانی نصر، سیده فاطمه محسنی، حسین چراغي، آذر روستايي، فiroz آباد، زيت بهشتی شيرازی، ناهید خيام باشي (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان :	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن : ۰۹۶۶-۱۳۱۶۱-۹، دورنگار : ۰۸۸۳-۹۶۶، کد پستي : ۱۵۸۴۷۷۴۷۳۵۹
وبگاه :	www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپختن)، تلفن : ۰۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار : ۰۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹
چايخانه :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامي خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ نهم - ۱۴۰۱

کلية حقوق مادي و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقساط، تخصیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان منوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

قرآن کتاب انسان سازی است.

امام خمینی (قدهس سره)

فهرست

هفتم

پیشگفتار درس اول

۱۲

جلسه اول : سوره مؤمنون (صفحه ۳۴۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۱۶

جلسه دوم : سوره نور (صفحه ۳۵۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، نامهای از یک پدر به فرزند

درس دوم

۲۰

جلسه اول : سوره فرقان (صفحه ۳۵۹ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۲۵

جلسه دوم : سوره فرقان (صفحه ۳۶۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، رسانه‌های قرآنی

درس سوم

۳۰

جلسه اول : سوره شعراء (صفحه ۳۶۷ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۳۴

جلسه دوم : سوره شعراء (صفحه ۳۷۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، خدایا من و پدر و مادرم را بخشای!

درس چهارم

۴۰

جلسه اول : سوره نمل (صفحه ۳۷۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۴۴

جلسه دوم : سوره نمل (صفحه ۳۸۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، انس با قرآن کریم

درس پنجم

۴۹

جلسه اول : سوره‌های نمل و قَصَص (صفحه ۳۸۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۵۳

جلسه دوم : سوره قَصَص (صفحه ۳۹۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، فُضیل زنده می‌شود

درس ششم

۵۸

جلسه اول : سوره‌های قصص و عنکبوت (صفحه ۳۹۶ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۶۱

جلسه دوم : سوره عنکبوت (صفحه ۴۰۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، جایگاه زن در قرآن

درس هفتم

- ۶۵ جلسه اول : سوره روم (صفحه ۴۰۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۶۹ جلسه دوم : سوره لقمان (صفحه ۴۱۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،
چگونه مسلمان شدم؟

درس هشتم

- ۷۴ جلسه اول : سوره احزاب (صفحه ۴۱۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۷۷ جلسه دوم : سوره احزاب (صفحه ۴۲۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،
شهریار پرهیزگار

درس نهم

- ۸۲ جلسه اول : سوره سبأ (صفحه ۴۲۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۸۵ جلسه دوم : سوره های سبأ و فاطر (صفحه ۴۳۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، قرآن بخوان

درس دهم

- ۸۹ جلسه اول : سوره یس (صفحه ۴۴۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۹۲ جلسه دوم : سوره صفات (صفحه ۴۵۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، تفسیر نمونه

درس یازدهم

- ۹۸ جلسه اول : سوره «ص» (صفحه ۴۵۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۰۱ جلسه دوم : سوره زمر (صفحه ۴۶۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، پرواز به سوی
آسمان

درس دوازدهم

- ۱۰۵ جلسه اول : سوره غافر (صفحه ۴۶۷ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۰۸ جلسه دوم : سوره غافر (صفحه ۴۷۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، راز
سرانگشتان

قرائت و نیایش

- ۱۱۲ بخشی از مناجات امیر المؤمنین امام علی علیه السلام در مسجد کوفه

فهرست کلمات

دانش آموزان عزیز:

این کتاب به وسیله کتاب گویا که قبلاً در اختیار مدرسه فرار گرفته است، تدریس می شود. استفاده از کتاب گویا در خارج از کلاس با همانگی معلم درس قرآن نیز توصیه می شود.

شما می توانید با همکاری معلم محترم، نسبت به تهیه فایل کتاب گویای آموزش قرآن، از طریق لوح فشرده موجود در کتابخانه مدرسه و یا شبکه ملی مدارس (رشد) به نشانی Roshd.ir اقدام نمایید. موجب تشکر و امتنان است که با ارسال نظرات خود از طریق صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۸۷۷۴ ما را در اصلاح و تکمیل هرچه بیشتر برنامه آموزش <http://quran-dept.talif.Sch.ir> یا وبگاه قرآن یاری کنید.

گروه پژوهش و برنامه درسی قرآن کریم و عربی
دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ كَثِيرٌ أَنْزَلَنَا إِلَيْكَ

لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلْمَةِ إِلَى النُّورِ بِرِّبِّهِمْ

إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

ابراهیم، آیه ۱

دبيران محترم و اولیای گرامی

قرآن کریم از صدر اسلام تاکنون، محور تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در طول تاریخ اسلام هر نوع تعلیم و تربیت از قرآن آغاز شده و در کنار آن ادامه یافته است.

اولین آیه سوره مبارکه ابراهیم می فرماید : قرآن از سوی خداوند بزرگ نازل شده است تا پیامبر اکرم (ص) با تعلیم آن، مردم را از تاریکی های جهل و خودخواهی به سوی نور معرفت و هدایت و راه سعادت و یکتاپرستی راهنمایی کند.

قرآن کریم تلاوت آیات، تزکیه و تعلیم کتاب و حکمت را از مهم ترین وظایف و مسئولیت های پیامبر اکرم (ص) می داند.

انس با قرآن کریم، قرائت و تلاوت مستمر و روزانه آن، درک معنای عبارات و آیات و تلاش برای تزکیه هرچه بیشتر، به منظور فهم بهتر قرآن و عمل به دستورهای خداوند، همه از ضروری ترین اهداف آموختن قرآن است.

آموزش قرآن، از دیرباز، در آموزش و پرورش به عنوان یک موضوع آموزشی مورد توجه بوده، ولی همیشه این آموزش از آنچه سزاوار آخرين کتاب آسمانی است و از لوازم یک برنامه درسی همه جانبه می باشد، فاصله داشته است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی – برای احیا و اعتлавی این آموزش، تلاش‌های زیادی شده که در چند سال اخیر نیز گسترش و عمق بیشتری یافته است؛ از آن جمله، اهداف آموزش قرآن در دوره‌های مختلف تحصیلی مورد بازنگری قرار گرفته و نسبت به گذشته جامعیت بیشتری پیدا کرده است. همچنین در کنار آموزش قرائت قرآن – که اولین گام در آشنایی و انس با کتاب الهی است – درک معنا و مفهوم آیات قرآن مورد توجه جدی قرار گرفته است.

از این رو، انتظار می‌رود شما عزیزان نیز با جدیت و تلاش لازم، زمینه آموختن، علاقه و انس هرچه بیشتر دانش‌آموزان را با قرآن کریم فراهم آورید.

در این قسمت نکاتی چند درباره محتوای دروس و روش تدریس و ارزشیابی آن، به اختصار تقدیم می‌شود. به منظور آشنایی بیشتر به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید. برای دریافت نسخه الکترونیکی کتاب راهنمای معلم به درگاه chap.ir اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی مراجعه کنید.

محتوای دروس، روش تدریس و ارزشیابی آن

کتاب از دوازده درس تشکیل شده است. هر درس از صفحات قرآن کریم، جدول معنای کلمات، تمرین ترجمه ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی و انس با قرآن در خانه تشکیل شده است و طی دو هفته به روش زیر تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

جلسه اول

الف) آموزش قرائت

۱- خواندن در گروه (پیش‌خوانی آیات) : برای جلسه اول هر درس یک صفحه از قرآن کریم انتخاب شده است. از دانش‌آموزان بخواهید این آیات را به هر مقداری که می‌توانند در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانند. برای این فعالیت حدود پنج دقیقه وقت اختصاص دهید. در حین انجام این فعالیت در میان دانش‌آموزان حرکت کنید و پرسش‌های احتمالی آنها را پاسخ دهید.

۲- استماع قرائت آیات : پخش قرائت آیات درس از کتاب گویا و زمزمه دانش‌آموزان به همراه آن. در قرائت آموزشی، بر هر جمله وقف می‌شود و آن جمله نکرار می‌گردد. دانش‌آموزان بار اول گوش می‌کنند و بار دوم همراه آن می‌خوانند. در این قسمت نباید صدای دانش‌آموزان آنقدر بلند باشد که مانع شنیدن قرائت آیات شود.

۳- فردخوانی دانش‌آموزان : از تعدادی از دانش‌آموزان بخواهید که هر کدام یک جمله را برای کلاس با قرائتی شبیه قرائت پخش شده بخوانند. جمله‌های هر آیه، با علامت وقف و یا فاصله از یکدیگر جدا شده‌اند. برای این مرحله از تدریس، حدود ۲۵ دقیقه وقت اختصاص دهید.

چند تذکر :

- ۱ در حین انجام هریک از مراحل فوق، با دقت به خواندن دانشآموزان گوش دهید تا اشکالات آنها را به روشناب تصحیح کنید. انجام این کار چه در زمان تدریس و چه تمرين قرائت بسیار اهمیت دارد.
- ۲ در این کتاب نیز مانند سال قبل، حروف ناخوانا معمولی و مشکلی نوشته شده است. در صورت نیاز برای صحیح خواندن کلمات و ترکیب‌های دارای حروف ناخوانا، نکات ضروری را تذکر دهید.
- ۳ به دنبال تدریس و تمرين تلفظ صحیح حروف خاص عربی در سال قبل، در این کتاب نیز در چند درس این مطلب یادآوری شده است. با تأکید بر استماع قرائت از کتاب گویا، به روش ساده و مفید، یادگیری تلفظ صحیح این حروف را به دانشآموزان یادآوری کنید تا همه بتوانند حداقل اذکار نماز را صحیح و زیبا تلفظ کنند و به تدریج از توانایی قرائت زیبای قرآن نیز بخوردار شوند.
- ۴ از دانشآموزان بخواهید آیات را حتماً «جمله جمله» بخوانند و در پایان هر جمله وقف کنند. در هر آیه، جمله‌ها با کمی فاصله از هم مشخص شده‌اند.

(ب) آموزش مفاهیم (درک معنا)

- ۱ انجام فعالیت‌های یادگیری توسط دانشآموزان : ابتدا خود دانشآموزان در گروه‌های دو یا سه نفره، هر فعالیت را مطابق آنچه در کتاب آمده انجام می‌دهند.
- ۲ خواندن برای کلاس و تصحیح : پس از انجام هر فعالیت گروهی، با انتخاب معلم، یکی از اعضای گروه، هر ترکیب یا جمله از آن فعالیت را برای کلاس خوانده تا تمرين و در صورت نیاز تصحیح شود.
- تذکر مهم** : توانایی درک معنای عبارات قرآنی از ترجمه تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه توسط خود دانشآموزان) آغاز می‌شود. دیران محترم ضمن پرهیز کامل از دیکته کردن ترجمه به دانشآموزان، باید بر ترجمه تحت‌اللفظی تأکید داشته و از اصرار بر ترجمه کلی و روان خودداری کنند. دانشآموزان با توجه به توانایی‌های فردی خود به تدریج به ترجمه روان و زیبا دست می‌یابند. به این ترتیب، مهم‌ترین و اولین گام اساسی در کسب توانایی فهم قرآن کریم برداشته می‌شود. ضمناً در همان صفحات قرائت، زیر برخی از کلمه‌ها، ترکیب‌ها و جمله‌ها خط کشیده شده است. به معنای این موارد هم‌زمان با قرائت دانشآموزان اشاره کنید.

(ج) انس با قرآن در خانه

- پس از مطالب هر جلسه، مجموعه فعالیت‌هایی به عنوان «انس با قرآن در خانه» در نظر گرفته شده است. در پایان هر جلسه، دانشآموزان را به انجام این فعالیت‌ها تشویق کنید. در بخش انس با قرآن در خانه، آیات و عبارات به نحوی آمده تا معنای روشن و کاملی را بیان کند. از این رو ممکن است برخی از ترکیب‌ها یا عبارات، فراتر از آموخته‌های دانشآموزان باشد. این موارد در کتاب ترجمه شده و آموختن آن اختیاری است و نباید در ارزشیابی از آنها پرسش شود. در آغاز جلسه بعد با بررسی تکلیف «انس با قرآن در خانه» از هر دو بخش قرائت و مفاهیم جلسه قبل پرسش به عمل می‌آید. به این ترتیب در آغاز هر جلسه، مطالب جلسه قبل، یادآوری، تمرين و ارزشیابی می‌شود.

تذکر : با توجه به تقسیمات فوق، حدود ۱۵ دقیقه اول هر جلسه به ارزشیابی مطالب جلسه قبل، نیمی از بقیه زمان به تدریس قرائت و نیمی دیگر به آموزش مفاهیم اختصاص دارد.

جلسه دوم

برای آموزش قرائت جلسه دوم هر درس، یک صفحه قرآن کریم و همچنین برای آموزش مفاهیم و انس با قرآن در خانه، فعالیت‌هایی در نظر گرفته شده که به همان روش جلسه اول تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

شناخت قرآن

در پایان هر درس، بخشی برای آشنایی بیشتر با قرآن کریم آمده است. این صفحه حاوی مطالب جدایی درباره قرآن کریم و گاهی نیز شامل داستان‌ها و موضوعات تربیتی درباره آیات آن درس است. دبیر محترم با توجه به شرایط کلاس و میزان توانایی دانش‌آموزان نسبت به دو بخش اصلی آموزش قرآن، یعنی قرائت و مفاهیم، می‌تواند به مطالب این بخش نیز پردازد. بدیهی است که این بخش نباید وقت قابل توجهی از کلاس را به خود اختصاص دهد، حتی در صورت تشخیص دبیر محترم، می‌توان مطالعه آن را به خود دانش‌آموزان واگذار کرد.

ارزشیابی پایانی

علاوه بر ارزشیابی‌های مستمر که در هر جلسه به عمل می‌آید، مطابق آینین‌نامه‌های مربوط، در طی سال در دو نوبت از همه دروس و از جمله درس قرآن، ارزشیابی پایانی به عمل می‌آید. در هر دو نوبت، نیمی از نمره به قرائت (شفاهی) و نیم دیگر به مفاهیم (کتبی) اختصاص دارد.

کتاب راهنمای معلم

از آنجاکه کتاب آموزش قرآن سال هفتم تا نهم از اهداف، ساختار و روش تدریس و ارزشیابی بکسانی برخوردار است، برای هر سه کتاب، یک کتاب راهنمای معلم تدوین شده است. در این کتاب پس از بیان مباحث کلی، مطالب خاص مربوط به هریک از این سه کتاب آموزشی، به‌طور جداگانه آمده است. مطالعه کتاب راهنمای معلم، می‌تواند زمینه توفیق بیشتر شمارا را فراهم آورد.

برای دریافت نسخه الکترونیکی کتاب راهنمای معلم به درگاه پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی chap.sch.ir مراجعه کنید.

سخنی با دانش آموزان عزیز

دانش آموزان عزیز، سلام گرم ما را پذیرا باشید، ورود شما را به سال هشتم تحصیلی خوشامد می گوییم. اهداف، چارچوب و روش های آموزشی این کتاب مانند کتاب سال قبل است. سعی کنید در کلاس و خارج از کلاس، فعالیت های آموزشی را با جدیت و نظم انجام دهید تا ضمن ارتقاء شایستگی ها و مهارت های قرآنی خود، هرچه بیشتر با قرآن مأнос شوید.

هر درس این کتاب از بخش های مختلفی تشکیل شده که توضیح مختصر آنها به شرح زیر است :

۱- قرائت آیات : اولین بخش هر درس، قرائت آیات است. در این بخش، سعی بر آن

است که با تمرین قرائت آیات، توانایی و مهارت شما در قرائت قرآن بیشتر شود تا بتوانید قرآن را صحیح، روان و زیباتر بخوانید. کتاب گویا شامل متن قرآن کریم و قرائت آیات نیز در اختیار شما قرار دارد تا با گوش کردن به آن، از صوت زیبای قرائت قرآن لذت ببرید و بر مهارت خود در قرائت قرآن بیفزایید.

۲- درک معنا : همچون سال قبل در هر جلسه پس از تمرین قرائت، فعالیت هایی برای

آموزش درک معنای قرآن ارائه شده است. این بخش در کلاس درس، در گروه های دو نفره دانش آموزان و زیرنظر و با هدایت دیپر محترم انجام می شود.

۳- انس با قرآن در خانه : این تمرین را به طور مرتب و با علاقه انجام دهید تا بیاری خدا

به تدریج ضمن انس با قرآن کریم بر مهارت خود در قرائت قرآن و فهم معنای عبارات قرآنی بیفزایید.

۴- شناخت قرآن : مسلمانان، از زمان پیامبر(ص) تاکنون همیشه به قرآن عشق و علاقه خاصی

داشته اند و هر کسی سعی کرده به شکلی در قالب شعر، هنر، نوشتن کتاب های لغت، تفسیر و ... این علاقه را نشان دهد. در این بخش از کتاب، برای شما مطالب گوناگون و جالبی که نشان دهنده عظمت قرآن و علاقه مسلمانان و حتی غیر مسلمانان به قرآن است، ارائه شده است.

مؤلفان کتاب برای شما توفیق و انس بیشتر با قرآن کریم را آرزو دارند.

درس اول

جلسة اول

سورة المؤمنون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَشِعُونَ ۝
 وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ الْلَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ لِزَكْوَةِ
 فَعِلُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَفِظُونَ ۝ إِلَّا عَلَىٰ
 أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۝
 فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۝
 وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَاهَدُهُمْ رَعْوَنَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ
 عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۝ أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۝
 الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ۝
 وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلْلَةٍ مِّنْ طِينٍ ۝ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ
 نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ۝ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً
 فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَمًا
 فَكَسَوْنَا الْعِظَمَ لَحْمًاٌ ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ
 فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَلْقَيْنَ ۝ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
 لَمَيِّتُونَ ۝ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبَعَّثُونَ ۝

خواندن در گروه استثنای فردخوانی

زمینه کنید. آن گاه هر داشت آموزیک جمله از آیات را بزای کلاس بخوانید. سپس از کتاب گویاگوش کرده و با آن آیات درس را در گروهای دو یا سه نفره بزای یکیگر بخوانید. سپس از کتاب گویاگوش کرده و با آن آیات را بزای کلاس بخوانید.

آموزش معانی

فعالیت اول

- جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زکات ، فروتن ، انجام دهنده ، بیهوده

معنا	کلمه	ردیف
رنگ آور شدن (شدن)	افلَح	۱
... ، متواضع	خَاشِع	۲
... ، سخن و کار بیهوده	لَغُو	۳
روی گردان	مُعِرض	۴
...	زَكَة ^۱	۵
...	فَاعِل	۶

۱- قرآن کریم در آیات بسیاری در کنار اقامه نماز، ما را به برداخت زکات فرمان داده است. زکات یعنی برداخت بخشی از مال در اموری که مشخص شده است، به ویژه کمک به نیازمندان.

فعالیت دوم

● معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

۱- قد أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ :

۲- فِي صَلَاتِهِمْ :

۳- عَنِ الْلَّغْوِ :

۴- لِلرَّكْوَةِ :

نکته: گاهی کلمه‌ای که در یک عبارت قرآنی به صورت جمع آمده، بهتر است در فارسی مفرد معنا شود؛
مانند: فی صَلَاتِهِمْ خُشِعُونَ در نمازشان خاشع (فروتن) هستند.

این دو عبارت را معنا کنید.

تمرین

۱- عَنِ الْلَّغْوِ مُعِرِضُونَ

هستند.

۲- وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

هستند. و...

نحل

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۴۲ تا ۳۴۹ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه آیات ۱ تا ۵ سوره مؤمنون را کامل کنید. خوب است این آیات را حفظ کنیم و همیشه در زندگی به آنها توجه داشته، تا رستگار شویم.

۱- قد أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ :

۲- الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ حُشِّعُونَ : ... هستند.

۳- وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ الْأَغْوِي مُعْرِضُونَ : ...

۴- وَالَّذِينَ هُمْ لِلرَّكُوعِ فُاعِلُونَ
و ... زکات می دهند.^۱

۵- وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حُفِظُونَ
و ... پاکدامن هستند.

ج- از صفحه ۳۴۹ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۴۹ قرآن کریم دو عبارت بسیار شبیه به هم آمده است که از دعاهای قرآنی هستند. یکی از آنها را نوشته و معنا کنید. سعی کنید این دعای زیبای قرآنی را حفظ کرده و در قنوت نماز بخوانید.

متن:

ترجمه:

- ۱- همان طور که ملاحظه می کنید بهتر است گاهی کلمه ای را که فعل نیست به صورت فعل معنا کنیم؛ مانند:
- لِرَكْوَةِ فَاعِلُونَ: برای زکات انجام دهنده هستند. ← زکات (را) می دهند.

رِجَالٌ لَا تُلْهِمُهُمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ
 وَإِقَامٍ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكُوْةِ يَخافُونَ يَوْمًا
 تَقْلِبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ۚ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ
 أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۖ وَاللَّهُ يَرْزُقُ
 مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ
 كَسَرَابٌ بِقِيَعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمَانُ مَاً ۝ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ
 لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوْفَلَهُ حِسَابُهُ
 وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۚ أَوَكَ ظُلْمٌ فِي بَحْرٍ لُّجِيٍّ
 يَغْشِلُهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ
 ظُلْمٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكُدْ يَرَهَا
 وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ۚ إِنَّمَا تَرَانَ اللَّهَ
 يُسَبِّحُ لَهُ مَنِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْطَّيْرُ صَافِتٌ
 كُلُّ قَدْ عِلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ۚ
 وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۚ

خواندن در گروه، استیاع و فروختنی

کیدم. آن گاه هر داشت آموزیک جمله از آیات را برای کلاس به عنوان آیات در گروه داد. آیات در گروهی دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانند. سپس از کتاب گویا گوش کرده و با آن زمزمه

صفحة ۳۵۵ قرآن كامل

آموزش مهارتیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دانان ، انجام می دهند ، دانست

معنا	کلمه	ردیف
...	عَلِیْم	۵
...	يَفْعَلُونَ	۶
بازگشت (بازگشتن)	مَصِير	۷

معنا	کلمه	ردیف
تبیح می کند	يُسَبِّحُ	۱
هر کس، کسی که، چه کسی	مَنْ	۲
پرنده، پرندگان	طَيْر	۳
(در اینجا) می داند	عَلِمَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات را بنویسید.

۱- يُسَبِّحُ لَهُ :

۲- مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ :

۳- وَاللَّهُ عَلِيمٌ :

۴- بِمَا يَفْعَلُونَ :

۵- أَرْبَعَةً مِنَ الطَّيْرِ :

۶- وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ :

بقره ۲۶۰

۱- بهتر است کلمه «من» در این ترکیب معنا نشود.

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۵۰ تا ۳۵۵ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه این دو آیه شریفه از سوره نور را کامل کنید.

۱- الَّمْ تَرَ أَتَ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
 آیا ندیدی را تسبیح می کند و ... است!

۲- وَالْطَّيْرُ صَافِتٌ: و نیز ... در حالی که در آسمان پرواز می کنند.

۳- كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ
 همه این موجودات راه نیاش و تسبیح خود را می دانند.

۴- وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ

و است

۵- وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

و و ... است و است.

ج- از صفحه ۳۵۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۵۳ قرآن کریم خداوند به مردان و زنان مؤمن درباره عفاف و حجاب دستوراتی داده است. آنها را بیابید و یکی را همراه با ترجمه بنویسید.^۱

حجاب و عفاف در قرآن

متن :

ترجمه :

- ۱- برای ترجمه برخی از عبارات و کلمات مشکل تر قرآن کریم می توانید از دیبران، والدین و روحانی مسجد محل خود کمک بگیرید. همچنین استفاده از قرآن های دارای ترجمه نیز در این گونه موارد مفید است.

نامه‌ای از یک پدر به فرزند

فرزنندم حسن!

قلب نوجوان مانند زمین، آماده پذیرش هر بذری است.

من در تربیت تو شتاب کردم تا تو به دنبال چیزهایی که دیگران آنها را تجربه کرده و تو را از تجربه دوباره آنها بی نیاز ساخته‌اند نروی.
فرزنندم، من در کردار و رفتار پیشینمان دقّت کرده و سرگذشت آنها را مطالعه کردم.
قسمت‌های روشن و شیرین زندگی آنها را از دوران تیره و بدمعحتی آنها شناختم.

من به عنوان پدر، از هر حادثه‌ای که در گذشته پیش آمده است، آنهایی را که زیبا و شیرین بوده است برای تو انتخاب کردم مانند هر پدر مهربانی که نیکی‌ها و خوبی‌ها را برای فرزنش می‌پسندد. من نیز خواستم تو را با آن خوبی‌ها تربیت کنم.

فرزنندم! تو در آغاز زندگی هستی. نفسی پاک و سالم داری. پس! در آغاز راه و در اول تربیت تصمیم گرفتم کتاب خدای توana و بزرگ یعنی قرآن کریم را همراه با تفسیر آیات آن به تو بیاموزم و قوانین اسلام و احکام حلال و حرام را به تو تعلیم دهم و به چیزی دیگر نپردازم.

پدرت

علی بن ابیطالب^۱

آیا شما می‌توانید بگویید چرا امام علی علیه السلام تربیت فرزند خود را از آموزش قرآن شروع کرده است؟

^۱ بخشی از نامه امیر المؤمنین حضرت علی (ع) به فرزندشان امام حسن مجتبی (ع) در کتاب نهج البلاغه، نامه ۳۱.

درس دوم

جلسة اول

سورة النور

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ
 عَلٰى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ
 أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ
 لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذِنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهُ
 إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦﴾ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ
 كَدُّعَاءٍ بَعْضُكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ
 لِوَادِّاً فَلَيَحْذِرُ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ
 أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦﴾ إِلَّا إِنَّ اللَّهَ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ
 فَيُنَبَّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦﴾

سورة الفرقان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعُلَمَائِ نَذِيرًا ﴿١﴾
 الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
 شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

خواندن در گروه استثناع و فرد خوانی

زمینه کنید. آن گاه هر داشت موزیک جمله از آیات را بزای کلاس بخوانید. سپس از کتاب گویا گوش کرده و با آن آیات در گروهای دو یا سه نفره بزای یکیگر بخوانند. سپس از کتاب گویا گوش کرده و با آن آیات را بزای کلاس بخوانند.

تلفظ حروف خاص

در سال گذشته با تلفظ صحیح حروف خاص عربی آشنا شدیم. برای کسب مهارت بیشتر در تلفظ این حروف به تمرين بیشتری نیاز است. برای این منظور، تلفظ صحیح این حروف در چند درس به طور فشرده یادآوری و تمرين می شود.

یادآوری و تمرين تلفظ سه حرف «ث ، ص ، ط»

«ث» به صورت نوک زبانی و با قرار دادن زبان بین دندان تلفظ می شود؛ مانند :

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ
الْهُكْمُ الْتَّكَاثُرُ

«ص» به صورت درشت و پر و با تکیه بر گلو تلفظ می شود؛ مانند :

حَمَّ عَلَى الصَّلْوَةِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
اللَّهُ الصَّمَدُ

«ط» نیز به صورت درشت و پر و با تکیه بر گلو تلفظ می شود؛ مانند :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این سه حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

قرآن ، جهانیان ، فرزند ، همتا ، فروفرستاد

ردیف	کلمه	معنا
۱	ئَرْزَلْ	نازل کرد، ...
۲	فُرْقَان	وسیله تشخیص حق از باطل، یکی از نام‌های ...
۳	يَكُونُ	می‌باشد
۴	عَالَمِينَ، مردم
۵	نَذِير	هشدار دهنده
۶	وَلَد	...
۷	شَرِيك	شریک، ...
۸	قَدَّرَ	اندازه‌گیری کرد

فعالیت دوم

● معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

- ۱- نَزَّلَ الْفُرْقَانَ : ۲- عَلَى عَبْدِهِ : ۳- لِلْعَالَمِينَ :
۴- شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ : ۵- كُلَّ شَيْءٍ : ۶- فَقَدَّرَهُ :

فعالیت سوم

- همان طور که می‌دانید «ل» یعنی «برای»؛ هرگاه این حرف قبل از فعل باید به صورت «تا» معنا می‌شود و تغییر جزئی در معنای فعل ایجاد می‌شود؛ مانند:

ل + يَكُونُ (می‌باشد) ← لِيَكُونَ : تا باشد

اینک ترجمه این ترکیب‌ها را کامل کنید.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۵۶ تا ۲۶۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه دو آیه اول سوره فرقان را کامل کنید.

١- تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ

پر خبر است را

٢- لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا

...

٣- الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

... و ...

٤- وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ

و ندارد و نیست

٥- وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا

و را پس را به طور دقیق و کامل.

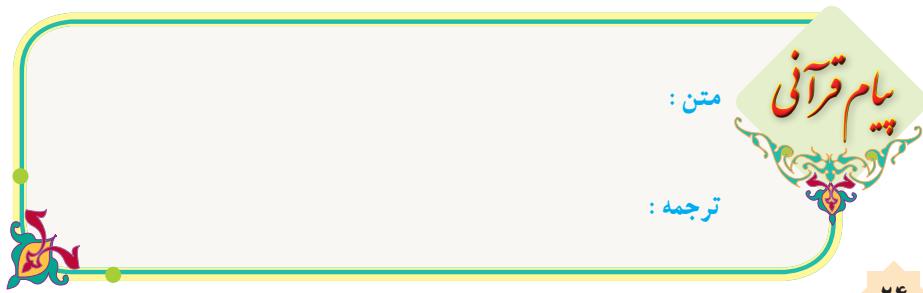
ج- از صفحه ۳۵۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۵۶ قرآن کریم چند پیام کوتاه و بر معنای قرآن آمده است. در دوره ابتدایی نیز با این پیام‌ها آشنا شده‌اید. یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

متن:

پام قرآنی

ترجمه:

سورة الفرقان

جلسة دوم

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ
إِلَّا كَالْأَنْعَامُ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَمَّا مَا تَرَى
كَيْفَ مَدَ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلَنَا الشَّمْسَ
عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا وَهُوَ الَّذِي
جَعَلَ لَكُمُ الْأَيَّلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ
شُورًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَى
رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٧﴾ لِنُنْهِيَّ بِهِ
بَلَدَةً مَيَّتًا وَنُسْقِيهِ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنْاسِهِ
كَثِيرًا ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ صَرَفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَكَّرُوا فَأَبَى
أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٤٩﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ
قَرِيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥٠﴾ فَلَا تُطِعُ الْكُفَّارِينَ وَجْهِهِمْ بِهِ
جِهادًا كَبِيرًا ﴿٥١﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا
عَذْبُ فُرَاتٍ وَهَذَا مِلْحٌ أَجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجَرًا مَحْجُورًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ شَرَّا
فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا ﴿٥٣﴾ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا

خواندن در گروه استشاع و فردخوانی

ایات درس را در گروههای دویا سمه نفره برای یکیگر بخوانید. سپس از کتاب گوگوش کرده و آن زمزمه کنید. آن گاه هر داش آموزیک جمله از ایات را برای کلاس بخواند. به تنظیم سه حرف «ن، ص، ط» توجه کنید.

آموزش معانی اسم

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

بشارت ، آب ، پوشش ، قرارداد ، خواب

معنا	کلمه	ردیف
بادها، جمع ریح	ریاح	۶
بشارت دهنده، ...	بُشر، بُشّری	۷
...	ماء	۸
پاک، پاک کننده	ظهور	۹

معنا	کلمه	ردیف
...	جعل	۱
لباس، ...	لباس	۲
...	ئوم	۳
آرامش و استراحت	سبات	۴
فرستاد	أرسَلَ	۵

فعالیت دوم

- معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

۱- وَهُوَ الَّذِي : جَعَلَ لَكُمْ :

۲- وَالنَّوْمَ سُبَاتًا : الْيَلَ لِبَاسًا :

۳- أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا : وَجَعَلَ النَّهَارَ :

۴- مَاءً طَهُورًا : وَأَنْزَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ :

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۶۲ تا ۳۶۶ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه این دو آیه شرife از سوره فرقان را کامل کنید.

۱- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْيَلَ لِبَاسًا

و را ...

۲- وَالنَّوْمَ سُبَاتًا : و ... را (برای) ...

۳- وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا

و را (برای) تلاش و زندگی.

۴- وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيِ رَحْمَتِهِ

و را ... ، پیش از رحمت خود (باران)

۵- وَأَنْزَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا

و

ج- از صفحه ۳۶۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

۵- در دو صفحه آخر سوره فرقان، خداوند ویژگی های بندگان خوب خود را بر شمرده است. آخرین ویژگی ایشان آن است که از خدا می خواهند تا آنها را نمونه، الگو، پیشو و امام برای متین قرار دهد. به نظر شما کسی که چنین درخواستی از خدا دارد، باید دوران نوجوانی خود را چگونه بگذراند؟

وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

فرقان ۷۴

(پروردگارا) ما را برای اهل تقوا امام و الگو قرار ده.

رسانه‌های قرآنی در جمهوری اسلامی ایران

شناسن

سوره سوری آیه ۴۸

پس از پیروزی انقلاب اسلامی،
به دلیل درخواست‌های مکرر قرآن دوستان و قرآن بیرون‌هان،
رسانه‌های متنوع قرآنی در کشور ایجاد شده و رشد خوبی
داشته است. برای آشنایی و استفاده شما داش آموزان عزیز
برخی از این رسانه‌ها معرفی می‌شود.

الف) شبکه قرآن صدای جمهوری اسلامی

برنامه‌های رادیو قرآن به صورت شبانه‌روزی نوای

ملکوتی قرآن را در فضای کشور طین انداز می‌کند. برنامه‌های رادیو قرآن در شبانه‌روز عبارت است از :

- ۱- تلاوت فاریان مشهور جهان اسلام به ویژه کشور ایران و مصر که به صورت ترتیل و تحقیق پخش می‌شود.
- ۲- دروس آموزشی قرائت، تجوید و تفسیر
- ۳- مسابقات قرآنی
- ۴- طرح مطالع علوم و دانستنی‌های قرآنی
- ۵- پاسخ به سوالات شنوندگان
- ۶- با حافظان وحی، برنامه‌ای در جهت آموزش و ترغیب و تشویق به حفظ قرآن کریم
- ۷- اخبار قرآنی
- ۸- مناجات، هم‌خوانی و مدیحه‌سرایی و ددها برنامه قرآنی متنوع دیگر

برنامه‌های رادیو قرآن را بر روی دو موج رادیویی در داخل و خارج از کشور می‌توان دریافت کرد:

موج AM Rdif ۵۸۵ کیلوهرتز و موج FM Rdif ۱۰۰ مگاهرتز

نشانی بست الکترونیکی رادیو قرآن irib Radioquran@irib.

تلفن گویای شبکه قرآن ۰۱۱۴ ۲۷۸۶۰

سامانه پیامکی شبکه قرآن ۰۱۰۰ ۳۰۰۰۰

مکاتبه از طریق صندوق پستی ۰۵۴۶۳-۱۹۳۹۵

با کمک دیبر محترم قرآن، برای دقایقی در کلاس به برنامه رادیو
قرآن گوش کنید.

سوره یونس آیه ۲۵

ب) وبگاه قرآنی

در سال‌های اخیر فضای مجازی، شبکه‌های اطلاع‌رسانی و وبگاه‌های مختلف فرهنگی و خبری گسترش زیادی یافته است. برخی از مؤسسات دولتی و نهادهای مردمی نیز با احساس علاقه و مسئولیت با استفاده از امکانات ارتباطی جدید اقدام به ارائه خدمات ارزشمندی درباره قرآن نموده‌اند.

در این قسمت برخی از این وبگاه‌ها جهت استفاده دانش آموزان عزیز معرفی می‌شود.

معرفی برخی از وبگاه‌های مفید و کاربردی در موضوع قرآن کریم

www.maarefquran.com	مرکز فرهنگ و معارف قرآن
www.askquran.ir	پرسمان قرآن
www.rasekhoon.net	راسخون
www.tebyan.net	تبیان
www.tanzil.net	تنزیل
www.bonyad-quran.com	بنیاد قرآن و عترت
www.samenquran.ir	آموزش قرآن ثامن الائمه

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسْلَتِ اللَّهِ

کسانی که پیام‌های خدا را ابلاغ می‌کنند

وَ يَخْشُونَهُ وَ لَا يَخْشُونَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهُ

واز او می‌ترسند و از هیچ کس جز خدا بیم ندارند

وَ كَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا

و خدا برای حسابرسی کفایت می‌کند.

درس سوم

جلسة اول

سورة الشعرا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طَسَمٌ ۖ تِلْكَ آيَتُ الْكِتْبِ الْمُبَيِّنِ ۖ لَعَلَّكَ
بَاخْرُونَ فَسَكَ أَلَا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۚ إِنَّ نَشَأْ نُنَزِّلُ عَلَيْهِمْ
مِّنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خُضْعَانِ ۚ وَمَا يَأْتِيهِمْ
مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ مُحَدِّثٌ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضَانِ ۖ
فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءً مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهِزُونَ ۖ
أَوْلَمْ يَرَوُ إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتَنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۖ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَايَةً ۗ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ۖ
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۖ وَإِذَا نَادَى رَبُّكَ مُوسَى
أَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۖ قَوْمَ فِرْعَوْنَ أَلَا يَتَّقُونَ ۖ
قَالَ رَبِّي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ۖ وَيَضِيقُ صَدْرِي
وَلَا يَنْطِلِقُ لِسَانِي فَارْسِلْ إِلَى هُرُونَ ۖ وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ
فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ۖ قَالَ كَلَّا فَاذْهَبَا بِآيَتِنَا
إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ۖ فَأَتَيَا فِرْعَوْنَ فَقَوْلًا إِنَّا رَسُولُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ۖ أَنَّا أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَاءِيلَ ۖ

خواندن در گروه استثناع و فردخوانی

ایات درس را در گروهای دو یا سه نفره بزرگ یا یکدیگر بخوانید. سپس از کتاب گویا گوش کرده و با آن زمزمه کنید. آن گاه هر داشت آموزیک جمله از ایات را بزرگ کلاس بخوانند. به تلطف سه حرف (ت، ص، ط) توجه کنید.

تلفظ حروف خاص

يادآوری و تمرین تلفظ دو حرف «ح ، ع»

«ح» به صورت غلیظ و از ته گلو تلفظ می شود؛ مانند :

الْحَمْدُ لِلّٰهِ

الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

سُبْحَانَ اللَّهِ

«ع» نیز به صورت غلیظ و از ته گلو تلفظ می شود؛ مانند :

حَمَّ عَلَى الصَّلَاةِ

رَبِّ الْعَلَمِينَ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این دو حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نبود ، آیا ، رویاندیم

معنا	کلمه	ردیف
نوع، گونه	زوج	۴
نه، نیست	ما	۵
ما کان ، ...، نیست	ما کان	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	آ	۱
چقدر، چه بسیار	کم	۲
...	آنبتنا	۳

فعالیت دوم

- معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

- ۱- كَمْ أَنْبَتَنَا :
- ۲- مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ :
- ۳- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً :
- ۴- الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ :

دو نکته :

- ۱- گاهی فعل مفرد با توجه به سایر اجزاءی جمله به صورت جمع معنای شود؛ مانند :

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ : پس سجده کردند فرشتگان

جرج ۳۰

- ۲- معمولاً در جمله‌هایی که با «إن» شروع می‌شود حرف تأکید «أ» نیز می‌آید؛ اما لازم نیست در فارسی این حرف را نیز معنا کنیم. مانند :

إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَؤُوفٌ رَّحِيمٌ : قطعاً خدا نسبت به مردم بسیار دلسوز و مهربان است.

حج ۶۵

این عبارات را معنا کنید.

تمرين

- ۱- وَ مَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ : و بیشتر آنها

- ۲- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً :

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۶۷ تا ۳۷۱ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه این آیات از سوره شعراء را کامل کنید.

۱- أَوْلَمْ يَرَوَا إِلَى الْأَرْضِ

و ... نگاه و دقت نکردند به ...

۲- كَمْ أَنْبَتَنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۷

(گیاه) و مفید

۳- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً

.....

۴- وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۸

.....

۵- وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۹

.....

ج- از صفحه ۳۷۰ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

- ۶- آخرین آیه صفحه ۳۷۰ قرآن کریم، یک دعای زیبای قرآنی است. با دقت در آیات قبل از آن بیان کنید که این دعا از زیان کدام پیامبر بزرگ خدا در قرآن آمده است. دعا را همراه با ترجمه بنویسید، سعی کنید آن را حفظ کرده و در قوت نماز بخوانید.

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

خواندن در گروه، استشاع و فردخوانی

قالوا آنُؤ مِنْ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّهِ لَوْتَشَعُرونَ
وَمَا أَنَا بِطَارِدٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾ إِنَّ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ
قَالُوا لِئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ يَنْوُحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ
قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ
فَتَحَّا وَنَجَّنِي وَمَنْ مَعِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٨﴾ فَإِنْ جَيَّنْتُهُ
وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلَكِ الْمَشْحُونِ ﴿١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا
بَعْدَ الْبَاقِينَ ﴿٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُّؤْمِنِينَ ﴿٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ
كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٢﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ
هُودٌ إِلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٢٤﴾ وَمَا أَسْلَكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ
إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعِلَمِينَ ﴿٢٥﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً
تَعْبَثُونَ ﴿٢٦﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ
وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَارِينَ ﴿٢٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

آیات درس را در گروهای دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانید. سپس از کتاب گویا گوش کرده و با زمزمه
کنید. آن گاه هر داشت آموزیک جمله از آیات را برای کلاس بخواند.
به تلفظ دو حرف «ا، ئ» توجه کنید.

آموزش معاجم

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پیروی کنید، پیامبر، پیامبران، مورد اعتماد، تقوا داشته باشد، تکذیب کرد

ردیف	کلمه	معنا
۱	گَذَب، گَذَبَتْ	... ، انکار کرد
۲	مُرْسَلِيَّنْ	...
۳	تَشَقَّونَ	تقوا پیشه می کنید، تقوا دارید
۴	رَسُول	... ، فرستاده
۵	أَمِين	راستگو و درستکار، ...
۶	إِشْقَوَا	تقوا پیشه کنید ، ...
۷	أَطِيعُوا	اطاعت کنید ، ...
۸	إِنْ	اگر ، نه ، نیست

فعالیت دوم

الف - به محل ترجمه کلمه بعد از «إِتَّقُوا» در عباراتی مانند «إِتَّقُوا اللَّهُ : تَقْوَىٰ حَدَا را پیشه کنید.»

توجه کنید. اینک این دو عبارت را ترجمه کنید.

۱- إِتَّقُوا رَبَّكُمْ :

۲- وَإِتَّقُوهُ :

ب - گاهی به جای ضمیر «ی» کسره می آید؛ مانند : أطیعون = أطیعونی = أطیعوا + ن + ی : اطاعت کنید مرا.

اینک این دو عبارت زیر را ترجمه کنید.

۱- فَاعْبُدُونِ = ... :

۲- وَأَشْقُونِ = ... :

فعالیت سوم

● معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

۱- إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ هُودٌ :
۲- أَلَا تَتَّقُوتَ :

۳- إِنَّ لَكُمْ :
۴- رَسُولٌ أَمِينٌ :

۵- فَاتَّقُوا اللَّهَ :
۶- وَأَطِيعُونِ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۷۲ تا ۳۷۶ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این آیات شریفه از سوره شعرا را کامل کنید.

۱- كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ۱۲۳

۲- إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۱۲۴

۳- إِنَّ لَكُمْ رَسُولًا أَمِينًا ۱۲۵

۴- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۱۲۶

۵- وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ

و درخواست ندارم از شما ... آن (رسالت خود) هیچ ... را

۶- إِنَّ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۱۲۷

نیست.....

ج- از صفحه ۳۷۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- با دقت در آیات درس و نیز آیات سوره شعرا متوجه می شوید که همه پیامبران علاوه بر دستور به تقوای الهی، مردم را به موضوع مهم دیگری نیز فرمان داده اند؛ این فرمان را یافته و آیه کوتاه و پرمعنای این دو دستور را همراه با معنا بنویسید.

متن :

پیام قرآنی

ترجمه :

۱- در جمله ای که پس از «إن» حرف «إِلَّا» نیز به کار می رود، «إن» به معنای «نه، نیست» می باشد.

رَبِّ اغْفِرْلِي وَ لِوَالِدَيْ

خدا یا من و پدر و مادرم را ببخشای! ۱

در قرآن بارها احترام به پدر و مادر سفارش شده است. اهمیت نیکی به پدر و مادر به اندازه‌ای است که خداوند این دستور را بلا فاصله پس از دستور به اطاعت و عبادت خود آورده است. از اینجا فهمیده می‌شود که تنها حقی که بالاتر و برتر از حق پدر و مادر است حق خداوند است و تنها وقتی می‌توان از دستور پدر و مادر سرپیچی کرد که فرمان آنها برخلاف فرمان خداوند باشد، در غیر این صورت اطاعت از پدر و مادر واجب است. به راستی کسی که شکر محبت‌های پدر و مادر را به جا نیاورد بعيد است برای خدای خود هم بنده شکرگزار خوبی باشد. برخی از سفارش‌های قرآن کریم در مورد احترام به پدر و مادر به شرح زیر است. خوب است به این آیات مراجعه کنید.

- به پدر و مادر احسان و نیکی کنید. [\[اسراء ۲۳ - لقمان ۱۴ - نساء ۳۶ - عنکبوت ۸ - انعام ۱۵\]](#)

بقره ۸۳ و ۲۱۵

- با پدر و مادر با احترام سخن بگویید و کوچک‌ترین کلامی که موجب رنجش آنها شود به زبان نیاورید.

[\[اسراء ۲۳\]](#)

- آنها را از خود مرانید و آزارشان ندهید. [\[اسراء ۲۳\]](#)

● از آنها تشکر کنید. [\[لقمان ۱۴\]](#)

- از مال خود در حق پدر و مادر اتفاق کنید. [\[بقره ۲۱۵\]](#)

● از روی محبت و لطف، بال‌های تواضع خود را در برابر پدر و مادر بگسترانید. [\[اسراء ۲۳ و ۲۴\]](#)

● در دوران پیری از آنها پرستاری کنید. [\[اسراء ۲۳ و ۲۴\]](#)

● از خداوند برای آنان رحمت و مغفرت طلب کنید. [\[اسراء ۲۳ و ۲۴\]](#)

● اگر از روی جهل شما را به شرک واداشتند از آنها اطاعت نکنید. [\[عنکبوت ۸\]](#)

● حضرت عیسی (ع) گفت: خداوند مرا به نیکی مادرم سفارش کرده است. [\[مریم ۱۴\]](#)

-۱- برگرفته از کتاب «گذری بر قرآن» تألیف جعفر شیخ‌الاسلامی

وَبَرَّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا

مریم ۱۴

(حضرت یحیی) با پدر و مادر خود نیک رفتار بود، و زورگویی نافرمان نبود.

آیا می توانید با توجه به سفارش های خداوند
در قرآن، رفتار خود را با پدر و مادر تان
ارزیابی کنید.

درس چہارم پ

جلسة اول

سورة النمل

خوازندن در گروه استثناع و فرد خوانی

به تلاطف دو مرف (۱۷، ۱۸) و وجه کید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَلَقَدْ أَتَيْنَا دَاوِدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ
 الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ۝ ۱۵
 سُلَيْمَانُ دَاوِدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عِلْمِنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ
 وَأَوْتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ۝ ۱۶
 وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالإِنْسِ وَالطَّيْرِ
 فَهُمْ يَوْزِعُونَ ۝ ۱۷ حَتَّىٰ إِذَا آتَوَا عَلَىٰ وَادِ النَّمَلَ قَالَتْ نَمَلَةٌ
 يَا أَيُّهَا النَّمَلُ ادْخُلُوا مَسْكِنَكُمْ لَا يَعْظِمُنَّكُمْ سُلَيْمَانُ
 وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ ۱۸ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا
 وَقَالَ رَبِّيْ أَوْزِعُنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ
 عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَلِحًا تَرْضَهُ
 وَأَدْخِلَنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّلِحِينَ ۝ ۱۹
 وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِي لَا أَرَى الْهَدْهُدَ أَمْ كَانَ
 مِنَ الْغَايِبِينَ ۝ ۲۰ لَا عَدِّ بَنَهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَا ذَبَحَهُ
 أَوْ لَيَا تَيَّنَ لِسُلْطَنٍ مُبِينٍ ۝ ۲۱ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ
 أَحَاطْتُ بِمَا لَمْ تُحِيطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَّا بِنَبَّا يَقِينٍ ۝ ۲۲

تلفظ حروف خاص

يادآوری و تمرین تلفظ سه حرف «ذ ، ظ ، ض»

«ذ» به صورت نوک زبانی و با قراردادن زبان بین دندان تلفظ می شود؛ مانند :

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

«ظ» مانند «ذ» ولی درشت و پر و با تکیه بر گلو تلفظ می شود؛ مانند :

سُبْحَنَ رَبِّ الْعَظِيمِ وَسَلَّمَ

وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

«ض» مانند «ظ» ولی محکم تلفظ می شود؛ مانند :

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

وَلَا الضَّالِّيَّاتِ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این سه حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش معاہد

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نعمت ، شکر می کنم ، عمل می کنم

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
که، چیزی که، کسی که	آلٰتی	۴	که، اینکه	آن	۱
بخشیدی، نعمت دادی	آنَعْمَتْ	۵	أشْكُرْ	۲
...	أَعْمَلُ	۶	هر چیز خوبی که خدا به انسان بخشیده است	نِعَمَة	۳

فعالیت دوم

به الگوی زیر و تغییر جزئی که در معنای فعل پیش می آید، توجه کنید.

آن + أَعْبُدُ : که عبادت می کنم ←
 لِيَعْلَمُوا : تا بدانند ←

اینک معنای این ترکیب ها را کامل کنید.

تمرین

آن + أَتَلُو : ... + تلاوت می کنم ←
 لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ : برای قومی که ...
 ...

فعالیت سوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- وَقَالَ رَبٌّ :
 ۲- أَنَعَمَتَ عَلَيَّ :
 ۳- وَعَلَى وَالِدَيَّ :
 ۴- وَأَنَّ أَعْمَلَ صِلِحًا :
 ۵- بِرَحْمَتِكَ :

۲- عَلَى = عَلَى + i : برمن

۱- رَبٌّ = رَبَّی : ای پروردگار من، پروردگارا

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۷۷ تا ۳۸۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این عبارات قرآنی را از سوره نمل کامل کنید.

۱ ... وَقَالَ رَبِّ أُوْزِعْنِي أَنَّ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ

و (حضرت سلیمان) گفت: ... به من الهم کن را،

۲ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ

۳ وَأَنْ أَعْمَلَ صَلِحًا تَرْضِيهُ

و که آن کار موجب رضایت تو است؛

۴ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّلِحِينَ

وارد کن مرا به کمک ... خودت در (گروه) ... شایسته ات.

ج- از صفحه ۳۸۰ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- این کلام زیبا را که به نقل از حضرت سلیمان علیه السلام در صفحه ۳۸۰ قرآن کریم آمده است، ترجمه کنید. به نظر شما این کلام چه نکات قابل توجهی دارد؟ سعی کنید آن را حفظ کرده، در زمان مناسب آن را به کار ببرید.

هذا مِنْ فَضْلِ رَبِّ

..... ترجمه :

به تلفظ سه حرف (ذ، ذ، ض، ض) توجه کنید.

سورة النَّمَل

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَّمَ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى
هُنَّا اللَّهُ خَيْرٌ مَا يُشْرِكُونَ ٥٩ أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاً فَانْبَتَنَا بِهِ
حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا
أَءِلَهٌ مَعَ اللَّهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ٦٠ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ
قَرَارًا وَجَعَلَ خِلْلَاهَا أَنْهَرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ
وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ٦١ أَءِلَهٌ مَعَ اللَّهِ بَلْ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٦٢ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ
وَيَكْشِفُ السَّوْءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ٦٣ أَءِلَهٌ مَعَ اللَّهِ
قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ٦٤ أَمَّنْ يَهْدِيْكُمْ فِي ظُلْمَتِ الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيِ رَحْمَتِهِ
أَءِلَهٌ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ٦٥ أَمَّنْ يَبْدُؤُ الْخَلَقَ
ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
أَءِلَهٌ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ ٦٦

آموزش معنای کلمات

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

با ، شریک قرار می‌دهند ، دریا

معنا	کلمه	ردیف
....، همراه با	مَعَ	۴
برتر است	عَالِيٌّ	۵
...	يُشْرِكُونَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
خشکی، صحراء	بَرَّ	۱
...	بَحْرٌ	۲
می‌فرستد	يُرِسِّلُ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَهْدِي كُمْ :

۲- فِي ظُلْمِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ :

۳- وَمَن يُرِسِّلُ الرِّيحَ :

۴- أَءِلَهُ مَعَ اللَّهِ :

۵- تَعْلَمُ اللَّهُ :

۶- عَمَّا يُشْرِكُونَ :

۱- عَنْ = عن + ما : از آنچه

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۸۲ تا ۳۸۵ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه این آیه از سوره مبارکه نمل را کامل کنید.

۱- أَمَّنْ يَهْدِي كُمْ فِي ظُلْمِتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

با کسی که و ...

۲- وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيِ رَحْمَتِهِ

و را ... ، پیش از رحمت خود (پاران)

۳- أَئِلَهٌ مَعَ اللَّهِ

!

۴- تَعْلَى اللَّهُ عَمَّا يُشَرِّكُونَ

ج- از صفحه ۳۸۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آخرین آیه صفحه ۳۸۴ قرآن کریم از حرکت کوه‌ها که به نظر ساکن می‌رسند، پرده برداشته است؛ خبری که در زمان نزول قرآن کریم، انسان‌ها و حتی دانشمندان، هیچ آگاهی نسبت به آن نداشتند.

حرکت کوه‌ها

وَتَرَى الْجِبالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ

نمی

۸۸

کوه‌ها را می‌بینی و آنها را ساکن می‌پنداری، در حالی که مانند ابرها در حرکت‌اند.

انس با قرآن کریم

«ما وقتی بچه بودیم، همه می‌شستیم و مادرم قرآن می‌خواند؛ خیلی هم قرآن را شیرین و قشنگ می‌خواند. ما بچه‌ها دور جمع می‌شدیم و ایشان به مناسبت آیه‌هایی که می‌خوانند، زندگی پیامبران را برای ما تعریف می‌کردند. خود من، اولین بار، زندگی حضرت موسی، حضرت ابراهیم و بعضی از پیامبران دیگر را از زبان مادرم، هنگام خواندن قرآن شنیدم.»

این خاطره یکی از خاطرات رهبر معظم انقلاب است. ایشان از دوران کودکی و نوجوانی به قرآن کریم و جلسات قرآنی سیار علاقه‌مند بودند و قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، با تشکیل جلسات قرآنی، جوانان را با قرآن کریم آشنا می‌کردند و خواندن، فهمیدن، تدبر و دقت در معنای آیات و معارف قرآن را به آنها می‌آموختند. مردم مشهد مقدس از جلسات ایشان در مسجد کرامت، خاطرات خوب و به یادماندنی دارند.

در اینجا برخی از خاطرات و سخنان ایشان را برای شما نقل می‌کنیم.

۱ در دوران طاغوت، من در مشهد جلسات تفسیر و درس قرآن داشتم. به جوانانی که می‌آمدند، می‌گفتم هر کدام از شماها یک قرآن همراه داشته باشید؛ اگر در جایی منتظر کاری می‌ایستید و فراغتی پیدا می‌کنید، یک دقیقه، دو دقیقه، پنج دقیقه، نیم ساعت قرآن را باز کنید و به تلاوت آن مشغول شوید تا با این کتاب انس پیدا کنید.

۲ خواندن قرآن، از اول تا آخر یک چیز لازمی است. باید قرآن را از اول تا آخر خواند؛ باز دوباره از اول تا آخر؛ تا همه معارف قرآنی یکجا با ذهن انسان آشنا شود. البته معلمینی لازمند تا برای ما تفسیر کنند و معارف آیات را برای ما بیان کنند.

۳ اول باید قرآن را خوب بخوانید؛ تلاوت را خوب، زیبا و جامع و صحیح بخوانید. دوم معانی و مفاهیم قرآنی را بفهمید و سوم قرآن را حفظ کنید. حفظ قرآن خیلی مهم است شما جوان‌ها به این احتیاج دارید و می‌توانید (این کار را انجام دهید). تکرار آیات قرآنی و انس دائئمی با قرآن، به شما فرصت می‌دهد که در قرآن تدبیر کنید.

۴ عزیزان من! جوانان پاکدل انقلابی ما! رابطه خود را روز به روز با قرآن بیشتر کنید. قرآن بخوانید و در آن تدبیر کنید. دشمن نمی‌خواهد مسلمانان آیات قرآن را مثل علم^۱ در دست بگیرند؛ چون قرآن تکلیف‌ها را معین کرده است؛ تکلیف مسلمانان را، تکلیف جهاد را، تکلیف زندگی اسلامی و مرگ اسلامی را. ما باید رابطه‌مان را با قرآن روزبه‌روز مستحکم‌تر کنیم.

۵ هر کدام از شما جوان‌ها که آیه‌ای از قرآن را خوب می‌خوانید، یا بخشی از قرآن را خوب حفظ می‌کنید یا با مفهومی از مفاهیم قرآن آشنا می‌شوید، بنده با همه وجود در مقابل پروردگار شکر و سپاس می‌کنم و می‌گویم «الحمد لله رب العالمين».

درس سِنْمٌ

جلسة اول

سورة النَّمَلٌ

من جاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ أَمْنُونَ ٨٩
 وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُحْزُنُ
 إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ٩٠ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلْدَةِ
 الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ
٩١ وَأَنْ أَتْلُو الْقُرْآنَ قَمَنْ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ
 وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ ٩٢ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
 سَيِّرِيْكُمْ آيَتِهِ فَتَعْرِفُوهَا وَمَارَبُّكَ بِعَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ٩٣

سورة القصص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَّمَ ١ تِلْكَ آيَتُ الْكِتَبِ الْمُبَيِّنِ ٢ نَتْلُوا عَلَيْكَ
 مِنْ نَبَّأْ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
 إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَى الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعاً يَسْتَضِعُفُ
 طَائِفَةً مِّنْهُمْ يُذَّبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحِيَ نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ
 مِنَ الْمُفْسِدِينَ ٤ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا
 فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَرِثَةِ ٥

خوازندن درگاه اسناد و فردخوانی

به تلفظ سه حرف (ذ، ذ، ذ) توجه کنید.

تلفظ حروف خاص

یادآوری و تمرین تلفظ دو حرف «غ ، ق»

«غ» نرم و قابل کشش تلفظ می شود؛ مانند :

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

وَ اسْتَغْفِرَهُ

ولی «ق» محکم، غیرقابل کشش و از ته گلو تلفظ می شود؛ مانند :

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این دو حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش معلماتیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

امامان ، وارثان ، پیشوایان ، قرار می‌دهیم ، خبر

معنا	کلمه	ردیف
...	نَجْعَلُ	۴
... ، ... جمعِ امام	أَئِمَّةٌ	۵
جانشینان، ...	وارِثَيْنَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
تلادوت می‌کنیم، می‌خوانیم	نَتَلَوْ	۱
... ، جمع: آناء	نَبَأٌ	۲
می‌خواهیم	ثُرِيدُ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- نَتَلَوْا عَلَيْكَ :

۲- مِنْ نَبَأٍ مُوسَىٰ وَ فِرْعَوْنَ :

۳- لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ :

۴- عَلَى الَّذِينَ :

۵- وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً :

۶- وَ نَجْعَلَهُمُ الورِثِينَ :

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۸۵ تا ۳۹۰ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه دو آیه از آیات آغازین سوره قصص را کامل کنید.

۱- نَتَلَوْا عَلَيْكَ مِنْ نَبِيٍّ مُوسَى وَ فِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ

۲- لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

۳- وَنُرِيدُ أَن نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفْنَا فِي الْأَرْضِ

و ... منت گذاریم بر مستضعفان

۴- وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الورثینَ

(يعني آنها را در زمین به حکومت برسانیم).

ج- از صفحه ۳۸۸ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۸۸ قرآن کریم، داستان رسیدن حضرت موسی علیه السلام به شهر «مدینه» آمده است. وقتی حضرت موسی به این شهر رسید از شدت خستگی به سایه درختی پناه برد. او در آن شهر هیچ کس و هیچ چیزی نداشت؛ اما خدا را از یاد نبرد و چنین دعا کرد :

دعای حضرت موسی (ع)

رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ لِيَ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ

قصص ۲۴

پروردگارا، هر خیر و نیکی بر من فرستی، به آن نیاز مندم.

سام قرآنی

چه خوب است این دعای زیبا و پر معنا را با توجه به معنای آن حفظ کنیم و در قنوت نماز خود بخوانیم.

۱- این شهر در ساحل شمال شرقی دریای سرخ قرار دارد.

سورة القصص

جلسة دوم

به تلفظ دو حرف (ن، ق) نوجه کنید.

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ الْيَلَ سَرَمَدًا إِلَى
يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنِ الْهُغَيْرُ اللَّهُ يَأْتِيْكُمْ بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ
قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرَمَدًا
إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنِ الْهُغَيْرُ اللَّهُ يَأْتِيْكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ
أَفَلَا تُبَصِّرُونَ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ الْيَلَ وَالنَّهَارَ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَرْعُونَ
وَنَرَزَعُنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ
فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ
إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ
مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنَوَّأُ بِالْعُصَبَةِ أُولَئِكُو الْقُوَّةُ
إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحَانَ
وَابْتَغِ فِيمَا آتَيْكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ
نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ
وَلَا تَبْغِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

آموزش معاشر

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دوست دارد ، نیکی کرد ، خرابکاران ، تباہی

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
فساد ، ...	فَسَاد	۴	نیکی کن	أَحْسِن	۱
...	يُحِبُّ	۵	همان طور که	كَمَا	۲
مفسدان ، ...	مُفْسِدِينَ	۶	... ، نیکو ساخت	أَحَسَنَ	۳

فعالیت دوم

- معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- وَ أَحَسِن :

۲- كَمَا أَحَسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ :

۳- إِنَّ اللَّهَ :

۴- لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ :

۵- وَ اللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ :

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۹۱ تا ۳۹۶ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه این آیه زیبا و بمعنای سوره قصص را کامل کنید.

١- وَابْتَغِ فِيمَا آتَيْكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ

و طلب کن در آنچه داده است به تو ... ، خانه ... را،

٢- وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا

و فراموش مکن بهره خود را

٣- وَأَحِسِنْ كَمَا أَحَسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ

و

٤- وَلَا تَبْغِ الفَسَادَ فِي الْأَرْضِ

و هرگز طلب مکن ... را

٥- إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

.....

ج- از صفحه ۳۹۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۹۴ قرآن کریم چند پیام قرآنی زیبا آمده است. یکی از آنها را انتخاب کرده و معنا کنید.

متن :

پیام قرآنی

ترجمه :

فضیل زنده می‌شود

یکی از شب‌ها، فضیل قصد داشت، مانند همیشه یکی از خانه‌هایی را که از قبل شناسایی کرده بود سرقت کند، از قبل خانه‌ای را در نظر گرفته بود. خنجر به دست در تاریکی حرکت می‌کرد، تا به خانه موردنظر رسید، از دیوار خانه بالا رفت و خود را به حیاط خانه رساند.

سوسوی چراگی از داخل یکی از اتاق‌ها توجهش را جلب کرد. صاحب خانه هنوز بیدار بود و در دل شب قرآن می‌خواند. فضیل برای گذراندن وقت به گوشه‌ای خزید و پنهان شد، تا کسی که قرآن می‌خواند، بخوابد. او در سکوت شب، صوت زیبای قرآن را می‌شنید، از آنجا که معنای آیات قرآن را می‌فهمید، بسیار تحت تأثیر زیبایی و نفوذ آیات قرآن قرار گرفت؛ زیرا مسلمان بود و گرچه کارهای زشتیش اورا به تدریج با اسلام بیگانه کرده بود، ولی اینک ندای الهی در تاریکی شب از لابالای کلمات و آیات الهی، دل و جان او را تسخیر می‌کرد.

او به فکر عمیقی فرو رفت، گویا روزنها ای به عالم دیگر برای او باز شده بود، بعض او ترکید و در تنها بی به حال خود گریست، اشک چون باران در گونه‌های او جاری شد.

جذایت و معنویت قرآن هر لحظه او را بیشتر تحت تأثیر قرار می‌داد، کم کم روزنها ای از نور بر وجودش تایید و سراسر روحش را فرا گرفت.

در این میان، این آیه را شنید :

آلَّمْ يَأْتِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ

حدید ۱۶

آیا وقت آن نرسیده است که دل‌های مؤمنان به یاد خدا خاشع گردد؟!

فضیل با چشمانی پر از اشک آهسته گفت :

آری پروردگارا، اکنون زمان آن فرا رسیده است و هنگام خشوع دل من همین الان است. این آیه آن چنان در قلب او اثر گذاشت که تمام زندگی اش را دگرگون ساخت. آن شب را به کاروان سرایی رفت تا استراحت کند. کاروانیان عازم سفر حج بودند، آنها در کاروان سرا منزل داشتند و درباره ادامه سفر گفت و گو می کردند. شخصی گفت : نباید در شب حرکت کنیم، چون راه نامن است، باید منتظر بمانیم تا فردا صبح با همسفران بیشتری حرکت کنیم و از این منطقه دور شویم، چون در این منطقه راهزنی بی رحم و سنگدل وجود دارد که با کمک همدستان خود را بر کاروانیان می بندد و به دزدی و جناحت دست می زند.

دوستان آن شخص حرف او را پذیرفتند و هر یک داستانی از راهزنی های آن مرد بی رحم تعریف کردند.

فضیل همه این حرف ها را شنید و با خود گفت :

خدایا من چقدر بدیخت و بیچاره هستم که پیوسته خاطر آسوده مردم را به ترس می اندازم و آنها را نگران می سازم.

او با شجاعت از جا برخاست و خود را به کاروانیان معرفی کرد و گفت :

ای مردم آسوده باشید که دیگر کاروانی از دست فضیل ناراحت نخواهد شد آن فضیل مرده و فضیل دیگری متولد شده است.

بعدا کاروانیان فضیل بن عیاض را دیدند که با حالی دگرگون، برگرد خانه خدا به طواف مشغول است. از آن به بعد دیگر مردم او را به جای فضیل سارق، فضیل عارف می شناختند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصوْحًا

تحریر ۸

ای کسانی که ایمان آورده اید به درگاه خدا توبه خالصانه کنید.

به نظر شما چه چیزی از تلاوت قرآن باعث انقلاب درونی در فضیل شد؟

آیا شما نیز چنین نمونه ای را می شناسید؟

درس ششم

جلسة اول

سورة القصص

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِرَادِكَ إِلَى مَعَادٍ قُلْ رَبِّ
 أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٌ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنْتَ
 تَرْجُوا أَن يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ
 فَلَا تَكُونَنَّ ظَاهِيرًا لِلْكُفَّارِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنِ
 آيَتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلْتَ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ
 مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سورة العنكبوت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرْأَةُ أَحَسَّبَ النَّاسُ أَن يُرْتَكِوا أَن يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ
 لَا يُفْتَنُونَ ﴿١﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ
 الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكاذِبِينَ ﴿٢﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ
 يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَن يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٣﴾ مَنْ كَانَ
 يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
 وَمَنْ جَهَدَ فَإِنَّمَا يُجْهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعُلَمَائِ
 ﴿٤﴾

خواندن در گروه استثنای فرد خوانی

به تلاطف دوستی (س، ق) توجه کنید.

آموزش معاہد

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

ایمان آور دیم ، بی نیاز ، جهاد و تلاش می کند

معنا	کلمه	ردیف
...	یُجَاهِدُ	۴
خود، جان، جمع: آنفس	نَفْس	۵
...	غَنِيَّةٌ	۶

معنا	کلمه	ردیف
گمان کرد	حَسِبَ	۱
...	آمَنَا	۲
جهاد و تلاش کرد	جَاهَدَ	۳

فعالیت دوم

- این ترکیب ها را مانند نمونه کامل کنید.

فعالیت سوم

- معنای این ترکیب ها یا عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- آ حَسِبَ النَّاسُ : ۲- آن يَقُولُوا آمَنَّا :

۳- وَمَنْ جَهَدَ : ۴- يُجْهِدُ لِنَفْسِهِ :

۵- إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيَّ : ۶- عَنِ الْعَلَمِينَ :

۱- آن + يَقُولُونَ ← آن يَقُولُوا : لِنَفْسِهِ = لِنَفْسٍ + ه ← برای (به نفع) خودش

۲- لِنَفْسِهِ = لِنَفْسٍ + ه ← که بگویند

ان با قرآن در خانه

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۹۶ تا ۴۰۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این دو آیه از آیات آغازین سوره عنکبوت را کامل کنید.

۱- آ حَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتَركُوا أَنْ يَقُولُوا آمِنًا

، که (به حال خود) رها می شوند وقتی که

۲- وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

و ... آزمایش نمی شوند؟!

۳- وَمَنْ جَهَدَ فَإِنَّمَا يُجْهَدُ لِنَفْسِهِ

..... و

۴- إِنَّ اللَّهَ لَغَفِيرٌ عَنِ الْعَلَمِينَ

.....

ج- از صفحه ۳۹۸ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

۵- قرآن کریم ما را به گردش در زمین برای آموختن مسائل گوناگون و نیز عبرت و پند گرفتن از سرگذشت امت های مختلف، سفارش می کند. یکی از این آیات زیبا و پرمعنا در صفحه ۳۹۸ قرآن کریم آمده است. قسمت ابتدای آیه را به عنوان بیام انتخاب و معنا کنید.

آفرینش و قدرت خدا

پیام قرآن

متن :

ترجمه :

سورة العنكبوت

جلسة دوم

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَنَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَى
 بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكَبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سُبْقَيْنَ^{٢٩}
 فَكُلَّا أَخْذَنَا بِذَنْبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
 وَمِنْهُمْ مَنْ أَخْذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ^{٣٠}
 وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمُهُمْ وَلَكِنْ
 كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ^{٣١} مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِ اللَّهِ أُولِيَّاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ
 اتَّخَذُتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ^{٣٢} إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
 مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ^{٣٣} وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا
 لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعُلَمَوْنَ^{٣٤} خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ^{٣٥}
 أَتَلُّ مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ^{٣٦}
 إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ^{٣٧}
 وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ^{٣٨} وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

آموزش معنای ترمیم

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

داستان ، مثل ، گرفت

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
مانند	كَ	۵، داستان	مَثَلٌ	۱
...	إِتَّخَذَ، إِتَّخَذَتْ	۶	گرفتند	إِتَّخَذُوا	۲
اگر، ای کاش	لَوْ	۷	به جای، غیر از	مِنْ دونِ	۳
می دانستند	كَانُوا يَعْلَمُونَ	۸	سربرستان، ... جمع ولی	أَوْلِيَاءَ	۴

فعالیت دوم

- معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- مَثَلُ الدِّينَ :

۲- إِتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ :

۳- كَمَثَلِ الْعَنَكَبُوتِ :

۴- إِتَّخَذَتْ بَيْثًا :

۵- لَبِيْثُ الْعَنَكَبُوتِ :

۶- لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۱۰۴ تا ۴۰۴ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این آیه از سوره عنکبوت را کامل کنید.

۱- مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أُولِيَّاءَ

۲- كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا

است که

۳- وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ

و ... سستترین ... ، است:

۴- لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

ج- از صفحه ۴۰۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

د- آخرین آیه سوره عنکبوت یکی از زیباترین و امیدبخش‌ترین آیات قرآن کریم است؛ این آیه و معنای آن را بنویسید و خوب است آن را حفظ کنید.

متن :

ترجمه :

جایگاه زن در قرآن

به نظر شما، زن در قرآن کریم از چه جایگاهی برخوردار است؟ آیا برداشت‌هایی که شما از نقش و جایگاه زن دارید، با جایگاهی که قرآن معرفی می‌کند، یکسان است یا فرق می‌کند؟ توجه به مقام زن در قرآن کریم از آن رو اهمیت دارد که قرآن چنین حقایقی را زمانی درباره زنان بیان داشته که کاملاً با افکار آن دوران متفاوت بوده است. این مطالب به خوبی نشان می‌دهد که آنچه در قرآن آمده ریشه در علم الهی دارد و منطبق بر فطرت الهی و ثابت انسان است.

مقام زن در قرآن^۱

- ۱- جامعه از زن و مرد تشکیل یافته است. [حجرات ۱۳](#)
- ۲- ملاک برتری تقوای الهی است نه مرد یا زن بودن. [حجرات ۱۳](#)
- ۳- زن و مرد از فطرت یکسان انسانی برخوردارند. [روم ۲۰](#)
- ۴- ارزش کار زن و مرد یکسان است. [آل عمران ۱۹۵](#)
- ۵- زن و مرد هر دو مکلف و مسئول اند. [نساء ۱۲۴](#)
- ۶- وعده برخوردار شدن از سعادت کامل و بهشت به هر دو داده شده است. [نحل ۹۷- مؤمن ۴۰](#)
- ۷- زن استقلال اقتصادی دارد. [نساء ۲۲](#)
- ۸- زن همه جا در القاب و مزایای انسانی و ایمانی و کسب فضیلت و پاداش‌های اخروی، هم پایه مرد است. [احزاب ۲۵- حديد ۱۲ و ۱۸](#)
- ۹- وظیفه مهم ناظارت همگانی در جامعه (امر به معروف و نهی از منکر) هم بر عهده مرد و هم بر عهده زن است. [توبه ۷۱](#)
- ۱۰- احترام به دختر در قرآن تأکید شده است. [نحل ۵۸ و ۵۹](#)
- ۱۱- خانه، محل آرامش و زن مدیر خانه است. [نحل ۸۰](#)
- ۱۲- در قرآن بر تعاون و احساس مسئولیت بین افراد خانواده، بسیار تأکید شده است. [تحریم ۶](#)
- ۱۳- قرآن، بیشتر زحمات مادران را به فرزندان یادآوری کرده است. [لقمان ۱۴](#)
- ۱۴- قرآن مردان را به معاشرت نیکو با زنان موظف می‌کند. [نساء ۱۹](#)

^۱- برگرفته از کتاب «گذری بر قرآن» تألیف جعفر شیخ‌الاسلامی.

درس هشتم

جلسة اول

سورة الروم

وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
 ٦ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ
 غَفِلُونَ ٧ أَوْلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَاجْهَلِ مُسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا
 مِنَ النَّاسِ بِلِقَاءَ رَبِّهِمْ لَكُفَّارُونَ ٨ أَوْلَمْ يَسِيرُوا
 فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
 كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا
 عَمَرُوهَا وَجَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمُهُمْ
 وَلَكِنَّ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ٩ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
 أَسَاءُوا السُّوَافِيْ أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهِزُؤُونَ
 ١٠ اللَّهُ يَبْدُؤُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
 وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبَلِّسُ الْمُجْرِمُونَ ١١ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ
 مِنْ شَرِكَاءِهِمْ شَفَعَوْا وَكَانُوا بِشُرَكَاءِهِمْ كُفَّارِينَ
 ١٢ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ١٣ فَأَمَّا الَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحِبُّونَ
 ١٤

وقف در آخر جمله

این آیه شریفه را بخوانید :

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلُكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

عنکبوت ۶۵

همان طور که ملاحظه می کنید این آیه علامت وقف ندارد، اما از آنجا که به تدریج معنای برخی عبارات و جمله های قرآنی را در ک می کنیم، خوب است در آخر هر جمله وقف کنیم. این روش به صحیح خواندن آیات و فهم بیشتر معنای آنها نیز کمک می کند.

معمولًاً قبل از کلماتی مانند «فَ ، وَ ، ثُمَّ ...» می توان وقف کرد.
اینک هر گروه با خواندن یک آیه، محل وقف را در جمله هایی که علامت وقف ندارد، مشخص کند.

آموزش معاشر

فعالیت اول

● جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زندگی ، ظاهربی ، افراد غافل

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
حیات، ...	حیاة	۳	تخلف نمی کند، خلاف نمی کند	لایخلف	۱
... افراد بی توجه	غافِلونَ	۴	...	ظاهِرًا	۲

فعالیت دوم

● معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- وَعْدَ اللَّهِ : لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ :

۲- وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ : لَا يَعْلَمُونَ :

۳- وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ : هُمْ غَافِلُونَ :

۴- وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ : عَمَّا تَعْمَلُونَ :

۱- گاهی در جمله‌های منفی، حرف «بـ» می‌آید و معنای جمله را تأکید می‌کند؛ اما این حرف در فارسی معنا نمی‌شود.

۲- عَمَّا = عن + ما : از آنچه

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۰۴ تا ۴۱۰ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه این عبارات و آیات قرآنی از سوره روم را کامل کنید.

١- وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ

٢- وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

٣- يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

٤- وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ

٥- ... فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ...

ج- از صفحه ۴۰۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آیه‌ای در صفحه ۴۰۶ قرآن کریم، آفرینش آسمان‌ها و زمین و گوناگونی زبان‌ها و رنگ‌های آدمیان را از آیات الهی بشمارده است. این آیه را همراه با ترجمه بنویسید. به نظر شما چرا چنین پدیده‌هایی از آیات الهی است؟

زبان‌ها و رنگ‌های گوناگون

پیام قرآنی

متن:

ترجمه:

- ۱- تکرار ضمیر گاهی برای تأکید معنای جمله است و می‌توان آن را در فارسی ترجمه نکرد.

سورة لقمان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْأَمْرُ ۖ تِلْكَ آيَتُ الْكِتَبِ الْحَكِيمِ ۚ هُدًى وَرَحْمَةً^١

لِلْمُحْسِنِينَ ۖ الَّذِينَ يُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكُوْةَ^٢

وَهُم بِالآخِرَةِ هُمْ يُوقَنُونَ ۚ أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ^٣

وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۚ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشَرِّى
لَهُوَ الْحَدِيثُ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ^٤

وَيَتَّخِذُهَا هُرْزُوا ۚ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ^٥

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَتُنَا وَلِيُّ مُسْتَكِبِرًا كَانَ لَمْ يَسْمَعْهَا^٦

كَانَ فِي أُذُنِيهِ وَقَرًا قَبَشَرُهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ^٧ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا

وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ لَهُمْ جَنَّتُ النَّعِيمِ^٨ خَلِدِينَ فِيهَا

وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ^٩ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ

بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَالْقَوْمُ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ^{١٠}

وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ^{١١} وَأَنْزَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً^{١٢}

فَأَنْبَتَنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ^{١٣} هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَارَوْنِي

مَا ذَلَّقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ^{١٤}

آموزش معاہد

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

اقامه می‌کنند ، رستگاران ، حکمت آموز ، یقین دارند

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
می‌پردازند	يُؤْتُونَ	۴	این، آن	تِلَكَ	۱
...	يُوقِنُونَ	۵	...	حَكِيمٌ	۲
...	مُفْلِحُونَ	۶، برای می‌کنند	يُقيِّمونَ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- آیت الْحِكْمَةِ :

۲- هُدًى وَرَحْمَةً لِلْمُحْسِنِينَ :

۳- يُقيِّمونَ الصَّلَاةَ :

۴- وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ :

۵- هُمْ يُوقِنُونَ :

۶- وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ :

۱- خوب است در اینجا ضمیر «هم» را به صورت «همان» معنا کرد.

- الف - خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۱۱ تا ۴۱۷ قرآن کریم را بخوانید.
ب - آیات ۱ تا ۵ سوره لقمان را معنا کنید.

١- الْمَٰٓتِلَٰكَ آيَٰتُ الْكِتَٰبِ الْحَكِيمِ
الف لام ميم

٢- هُدًى وَرَحْمَةً لِلْمُحْسِنِينَ

٣- الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكُوٰةَ

٤- وَهُمْ بِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

٥- أُولَئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

- ج - از صفحه ۴۱۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

- د - در صفحه ۴۱۲ قرآن کریم پندهای جناب لقمان به فرزنش آمده است. این آیات، نکات و پیام‌های قرآنی بسیار زیبا و مهمی دارد. با برخی از آنها در دوره ابتدایی نیز آشنا شده‌اید. یکی از این پیام‌ها را انتخاب کرده همراه با معنا بنویسید.

متن :

پام قرآنی

ترجمه :

چگونه مسلمان شدم؟

دوران کودکی و نوجوانی من، دورانی پر فعالیت و پر فراز و نشیب بود. تحرک و جنب و جوش زیادی داشتم. به نظر خودم تحرک و بی قراری من بیشتر ناشی از یک حسن حقیقت جویی بود، احساسی که ما و ادار می کرد همیشه به دنبال واقعیت بگردم و در زندگی فردی صادق باشم. در همان دوران تحصیل سفرهای زیادی به کشورهای اروپایی داشتم به طوری که تقریباً تمام اروپا را گشتم. من به عنوان یک آلمانی دوستان زیادی داشتم که بروخی از آنها مسلمان بودند. بعد از دریافت دیپلم برای ادامه تحصیل عازم ایتالیا شدم. تصمیم گرفتم که به تحصیل زبان عربی پیردازم و در دانشگاه رم در رشته شرق‌شناسی ثبت نام کردم. با شروع درس‌های رشتۀ زبان عربی صفحه جدیدی در زندگی من باز شد. از آنجایی که با یادگیری زبان عربی طبیعتاً با کتاب آسمانی مسلمانان قرآن کریم نیز آشنا شدم و بروخی از دستورات آن را مطالعه کردم، متوجه شدم که اسلام خیلی کامل‌تر از آن چیزی بود که من تا به حال می‌بنداشتم، به همین خاطر سعی کردم تا آنجایی که می‌توانستم بیشتر بخوانم و تحقیق کنم؛ خصوصاً سعی کردم از نویسنده‌گان مسلمان کتاب‌هایی به دست بیاورم. مطالعات من هر روز عمیق‌تر می‌شد و در همین حین نیز رابطه‌ام با مسلمانانی که به دین خودشان عمل می‌کردند بیشتر شد. تا اینکه یک زمان احساس کردم که دیگر به لحاظ قلبی مسلمان شده‌ام. اما خود را گول می‌زدم که این طور نیست. البته برایم کاملاً اثبات شده بود که اسلام دین واقعی است اما از اینکه اقرار به مسلمان بودن خویش کنم کمی ترس داشتم. بیشتر از همه اطمینان نداشتم که آیا طاقت گرفتن روزه را دارم یا نه؟ همچنین آیا شهامت لازم برای پوشیدن لباس و حجاب اسلامی را دارم یا نه؟ آیا این دوران مصادف بود با ماه رمضان، با خود گفتم فرصتی است برای اینکه خودم را آزمایش کنم که آیا می‌توانم روزه بگیرم یا نه؟ و بدین ترتیب بود که درست در روز سوم ماه مبارک رمضان مسلمان شدم و به دین اسلام گرویدم و خدا را شاهد می‌گیرم که از آن روز به بعد حتی یک لحظه نیز از این عمل خود احساس پشیمانی نکرده‌ام. البته اضافه کنم که تا آن روز نمی‌دانستم که غربی‌های غیرمسلمان چقدر از اسلام دور هستند، در همان روز اول مسلمان شدم، عده‌ای از دوستانم را از دست دادم و یک مدت برای آنان حکم دیوانه داشتم. بعد از آن با یک مسلمان مؤمن ازدواج کردم و در این حالت بود که اطرافیانم تا اندازه‌ای تغییرات مرا پذیرفتند.

شاید هم موقیت‌های چشمگیر دانشگاهی ام در این امر بی‌تأثیر نبود، من به یاری خدا تمامی دوران تحصیل را با نمرات عالی سپری کردم. دکترای خویش را از دانشگاه رم گرفتم. البته همسرم در این مسئله خیلی مرا یاری داد. در این میان مشکلات گذشته تا حدودی برطرف شده است و اطراقیان مرا به عنوان یک مسلمان پذیرفته‌اند. خانواده‌ام در آلمان برای اولین بار شاهد بودند که یک مرد مسلمان چقدر بیش از یک مرد غیرمسلمان به همسر خویش کمک می‌کند و یاور همسر خویش است و اینکه یک زن مسلمان به مراتب از یک زن غیرمسلمان از احترام و حقوق بیشتری برخوردار است.*

هدی (دورتا) ۱۹۹۲ ایتالیا

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيَ الرَّسُولِ

و هر زمان آیاتی را که بر پیامبر (اسلام) نازل شده بشنوند،

تَرَى أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ
چشم‌های آنها را می‌بینی که (از شوق) اشک می‌ریزد، به‌خاطر حقیقتی که دریافته‌اند،

يَقُولُونَ رَبَّنَا أَمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشُّهِيدِينَ
آنها می‌گویند: برو درگارا! ایمان آوردیم؛ پس ما را با گواهان بنویس.

مائدہ ۸۳

* به نقل از کتاب رستاخیزی در تاریکی، تألیف سوسن صفاوردی

درس ششم

جلسة اول

سورة الأحزاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِتُّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكُفَّارِينَ وَالْمُنْفِقِينَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ وَاتَّبِعِ مَا يُوحَى إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى
بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ
وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ الَّتِي تُظْهِرُونَ مِنْهُنَّ أَمْهَتُكُمْ
وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذُلْكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ
وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ﴿٤﴾ أَدْعُوهُمْ
لِآبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنَّ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ
فَاصْخِرُوكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوْلِيْكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُناحٌ
فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعْمَدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ
غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥﴾ النَّبِيُّ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ
وَأَزْوَاجُهُ أَمْهَتُهُمْ وَأَوْلُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ
فِي كِتْبِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا
إِلَى أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتْبِ مَسْطُورًا ﴿٦﴾

خواص دروس استاذ فردخانی

آموزش معاشر

فعالیت اول

● جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آگاه ، پیامبر ، تبعیت کن ، پیروی نکن

معنا	کلمه	ردیف
... ، پیروی کن	إِلْيَعَبُ	۵
... ، با خبر	حَبِيرٌ	۶
مدافع و پشتیبان	وَكِيلٌ	۷

معنا	کلمه	ردیف
...	لَبِيَّ	۱
پیامبر اکرم (ص)	الْبَيِّنَ	۲
تقوا پیشه کن	إِثْقَانُ	۳
اطاعت نکن ، ...	لَا إِلْطَعُ	۴

فعالیت دوم

● معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ :

۲- إِتَّقِ اللَّهَ :

۳- وَلَا تُطِعِ الْكُفَّارَ وَالْمُنْفِقِينَ :

۴- عَلَيْمًا حَكِيمًا :

۵- وَأَتَّبِعْ مَا يُوحَى إِلَيْكَ :

۶- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ :

۱- هرگاه کلمه «حکیم» برای خدا به کار رود، می‌توان آن را به همان صورت «حکیم» معنا کرد. حکیم کسی است که همه کارهای او از روی حکمت، دانایی و درستی انجام می‌شود.

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۱۸ تا ۴۲۲ قرآن کریم را بخوانید.
ب- آیات ۱ تا ۳ سوره احزاب را معنا کنید.

۱- يَا يَهَا النَّبِيٌّ إِنَّقِ اللَّهَ :

۲- وَلَا تُطِعِ الْكُفَّارِينَ وَالْمُنْفِقِينَ :

۳- إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ :

۴- وَاتَّبِعِ ما يُوحَى إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ :

۵- إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ :

۶- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ :

۷- وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾

و کافی است خدا برای ... (بودن)

ج- از صفحه ۴۲۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در آخرین آیه صفحه ۴۲۲ قرآن کریم، خداوند ویژگی‌های مردان و زنان مسلمان را بر شمرده است و آن گاه آنها را به آمرزش و پاداشی بزرگ نوید داده است. کسب کدام یک از این صفات را برای خود مهم‌تر و بالارزش‌تر می‌دانید. آنها را همراه با معنا بنویسید.

ویژگی‌هایی از مؤمنان

سام قرآنی

متن :

ترجمه :

سورة الأحزاب

جلسة دوم

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعْدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ٤٤
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ٤٥
 وَدَاعِيًّا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ٤٦ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ
 بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ٤٧ وَلَا تُطِعِ الْكُفَّارِينَ
 وَالْمُنْفِقِينَ وَدَعْ آذْنَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ
 وَكِيلًا ٤٨ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكْحَثْ الْمُؤْمِنِينَ
 ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ
 مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَرِحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ٤٩
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي أَتَيْتَ
 أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكْتَ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ
 وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمِّتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَلِيلِكَ
 الَّتِي هاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنَّ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ
 إِنَّ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنِدَ كَحَها خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ٥٠
 قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ
 لِكِيلًا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ٥١ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

آموزش معاہد

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دعوت‌کننده ، گواه ، بشارت‌دهنده ، چراغ

معنا	کلمه	ردیف
...	داعی	۴
...	سراج	۵
روشنی بخش	مُنیر	۶
بشارت بده	بَشِّر	۷

معنا	کلمه	ردیف
فرستادیم	أَرْسَلْنَا	۱
شاهد، ...	شَاهِد	۲
...	مُبَشِّر	۳
مردہ دهنده		

فعالیت دوم

- معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- إِنّا أَرْسَلْنَا :

۲- شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا :

۳- وَدَاعِيًّا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ :

۴- وَسِرَاجًا مُنِيرًا :

۵- وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ :

۶- فَضْلًا كَبِيرًا :

۱- إنَّ + نا = إِنَّا، إِنَّا : قطعاً ما

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۲۳ تا ۴۲۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات ۴۵ تا ۴۸ سوره احزاب را که در بزرگی و عظمت پیامبر اکرم (ص) است معنا کنید.

۱- يَا يَهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾

۲- وَدَاعِيًّا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾

۳- وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾

۴- وَلَا تُطِعِ الْكُفَّارَ وَالْمُنْفَقِينَ وَدَعْ أَذْنَهُمْ
وبگذر از آزار و اذیت آنها

۵- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ :

۶- وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾ : و کافی است خدا برای ... (بودن).

ج- از صفحه ۴۲۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در آیه ۴۰ سوره احزاب، خداوند به ما می آموزد که پیامبر بزرگ اسلام را با چه نام و صفتی بنامیم، این نام‌ها را شناسایی کنید و همراه با معنای آنها بنویسید. این دو صفت چه نکته مهمی را درباره پیامبر اعظم و دین اسلام روشن می سازد؟

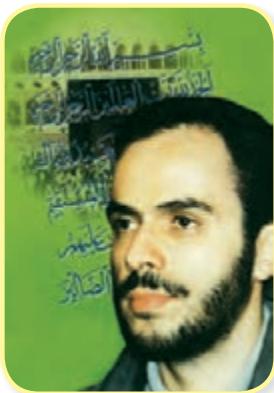
پیامبر بزرگ اسلام

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

شهریار پرهیزگار

آقای شهریار پرهیزگار یکی از حافظان و قاریان ممتاز کشورمان است که شهرتی جهانی دارد. او کل قرآن کریم را به صورت ترتیل تلاوت کرده است؛ این ترتیل معمولاً از صدا و سیما به مناسبت‌های مختلف پخش می‌شود و نوارهای آن در مجموعه‌های مختلف تهیه شده است. در اینجا گزیده‌ای از شرح حال این حافظ و قاری موفق قرآن را، به قلم خود ایشان می‌خوانیم.

من در سال ۱۳۴۳ متولد شدم. از ده‌سالگی در جلسات قرآن شرکت می‌کردم یادگیری قرآن را ابتدا با روحانی و سپس با قرائت ادامه دادم، به پیشنهاد پدرم همزمان با شرکت در جلسات قرائت، حفظ قرآن را نیز شروع کردم. حفظ قرآن آن قدر برای من لذت‌بخش بود که بالطف خدا در مدت سه سال موفق به حفظ کامل قرآن کریم شدم. تاکنون در مسابقات داخلی و جهانی بسیاری شرکت کرده و معمولاً رتبه اول و یا دوم را به دست آورده‌ام؛ همچنین یک بار در مسابقات بین‌المللی کشور عربستان مقام اول جهانی حفظ کل قرآن را در بین تعداد زیادی از حافظان قرآن به دست آوردم. معمولاً در مسابقات بین‌المللی حفظ و قرائت قرآن که هر سال در ایران برگزار می‌شود عضو هیئت داوری هستم.

یکی از توفیقاتی که خداوند به من عنایت فرموده تلاوت کل قرآن به صورت ترتیل است. این تلاوت، بیش از حد انتظارم مورد استفاده مردم عزیز ایران قرار گرفته است.

من در دوران تحصیل، همراه با یادگیری قرآن، درس‌هایم را نیز می‌خواندم و اشتغال به قرآن نه تنها موجب عقب افتادن در درس‌هایم نشد، بلکه غالباً از نظر درس رتبه اول یا دوم کلاس را به دست می‌آوردم. پس از پایان تحصیلات متوسطه، در آزمون سراسری دانشگاه‌ها شرکت کردم و در رشته مهندسی کامپیوتر دانشگاه شهید بهشتی تهران قبول و در همین رشته فارغ‌التحصیل شدم. امیدوارم تمام داشت‌آموزان ایران در یادگیری قرآن موفق باشند، زیرا به نظر من تنها راه سعادت دنیا و آخرت روی آوردن به قرآن است.

امیدواریم شما نیز روزی از چهره‌های موفق کشور عزیزمان ایران باشید.

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبْلَنَا

وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

عنکبوت ۶۹

و کسانی که در راه ما بکوشند، قطعاً به راه‌های خود هدایتشان خواهیم کرد
و خدا همراه و یاور نیکوکاران است.

درس نهم

جلسة اول

سورة سبأ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ
يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ
وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلِّي وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَا كُمْ عَلِمَ الْغَيْبُ
لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ
وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ
لِيَجِزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصِّلَاةَ أُولَئِكَ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ
وَالَّذِينَ سَعَوْفَيْ آتَيْنَا
مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ الْيَمِّ
وَيَرَى الَّذِينَ اوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدْلُكُمْ عَلَى رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ
إِذَا مُرِّقْتُمْ كُلَّ مُمَرَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ

خواص دروس الامتحان
وامتحانات وفروعها

آموزش معاشر

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

خارج می‌شود ، می‌داند ، نازل می‌شود

معنا	کلمه	ردیف
...	يَنْزُلُ	۴
بالا می‌رود	يَعْرُجُ	۵
داخل می‌کند	يَوْلُجُ	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	يَعْلَمُ	۱
فرو می‌رود	يَلْجُعُ	۲
...	يَخْرُجُ	۳

فعالیت دوم

- معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَعْلَمُ مَا يَلْجِئُ فِي الْأَرْضِ :

۲- وَ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا :

۳- وَ مَا يَنْزُلُ مِنَ السَّمَاءِ :

۴- وَ مَا يَعْرُجُ فِيهَا :

۵- يَوْلُجُ الَّيلَ فِي النَّهَارِ :

۶- وَ يَوْلُجُ النَّهَارَ فِي الَّيلِ :

۷- وَ هُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ :

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۲۸ تا ۴۳۴ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- دو آیه اول و دوم سوره مبارکه سپارا ترجمه کنید.

۱- الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

۲- وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

۳- وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ

۴- يَعْلَمُ مَا يَلْجُو فِي الْأَرْضِ

۵- وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا

۶- وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ

۷- وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ

- ج**- از صفحه ۴۳۱ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

- د**- در صفحه ۴۳۱ قرآن کریم، خداوند خطاب به پیامبر اکرم می فرماید ما تو را برای همه مردم فرستادیم. این آیه را که بیانگر دعوت جهانی اسلام است یافته و همراه با معنای آن بنویسید.

متن :

سیام قرآنی

ترجمه :

سورة سبأ

وَلَوْ تَرُى إِذْ فَرَّعُوا فَلَافَوْتَ وَأَخِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٌ ٥١
 وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَآفَى لَهُمُ التَّنَاؤُشُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ٥٢
 وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلٍ وَيَقْدِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ
 بَعِيدٍ ٥٣ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فَعَلَ
 بِأَشْيَا عِهْمِ مِنْ قَبْلٍ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ٥٤

سورة فاطر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ
 رُسُلًا أُولَى أَجْنِحَةٍ مَثْنَى وَثُلُثَ وَرُبْعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ
 مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ١ مَا يَفْتَحِ اللَّهُ
 لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكَ فَلَا مُرِسِّلٌ
 لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٢ يَا أَيُّهَا النَّاسُ
 اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ
 مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِنِّي شُوْفَكُونَ ٣

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آفریننده ، روزی می‌دهد ، یاد کنید ، تردید

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	يَرْزُقُ	۴	پدید آورنده	فاطِر	۱
بگیرید	إِئَخِذُوا	۵	...	أَذْكُرُوا	۲
شک، ...	شَكٌّ	۶	خالق، ...	خالِق	۳

فعالیت دوم

- معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- أَفِ الْلَّهِ شَكٌّ : (وجود) است؟!

۲- فاطِر السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ :

۳- يَا أَيُّهَا النَّاسُ :

۴- أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ :

۵- هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ :

۶- يَرْزُقُكُمْ :

۷- فَاتَّخِذُوهُ :

۱- همان طور که می‌دانید «مِن» در جمله‌های سؤالی و منفی، معمولاً به صورت «هیچ» معنا می‌شود.

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۳۶ تا ۴۴۰ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- این عبارات و آیات قرآنی از سورة فاطر را ترجمه کنید.

۱- الْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمَوٰتِ وَالْأَرْضِ :

۲- يٰأَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ :

۳- هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ :

۴- يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ :

۵- لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ فَإِنَّ تُوَفَّ كُوْنَ :

۶- إِنَّ الشَّيْطَنَ لَكُمْ عَدُوٌ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا :

... ، پس چگونه (با این حال) منحرف می شوید؟!

ج- از صفحه ۴۳۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

۵- در صفحه ۴۳۶ قرآن کریم، خداوند می فرماید همه مردم نیازمند خدا هستند و تنها اوست که از همه چیز بی نیاز است. این آیه شریفه را یافته و همراه با معنای آن بنویسید. چه خوب است این گونه آیات را که بیانگر اعتقادات ارزشمند ماست و می تواند ما را در همه مراحل زندگی به راه راست و درست الهی راهنمایی کند، حفظ کنیم و همیشه به خاطر داشته باشیم.

خدای بی نیاز، انسان نیازمند

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

شناخت

قرآن بخوان

با تو گر خواهی سخن گوید خدا، قرآن بخوان
تاشود روح توبات حق آشنا، قرآن بخوان

«رَتِّلُ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا» نمایی رحمت است
می دهد «قرآن» به جان دل صفا، قرآن بخوان

ای بشر! یاد خدا، آرامش دل می دهد
در دمندان را بود «قرآن» دوا، قرآن بخوان

دام ها کترده شیطان در میر عمر تو
تاكه این باشی از این دام ها، قرآن بخوان

چون بود «قرآن» حسان! برنامه عمر بشر
تاكه توفيق عمل یابی، بسیار قرآن بخوان

جیب الله چاپچیان (حسان)

درس دهم

جلسة اولى

سورة يس

وَاضْرِبْ لَهُم مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرِيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ١٣
 إِذَا رَسَلْنَا إِلَيْهِمَا ثَنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزَنَا بِشَالِثٍ
 فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُم مُرْسَلُونَ ١٤ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
 وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ١٥ قَالُوا رَبُّنَا
 يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُم مُرْسَلُونَ ١٦ وَمَا عَلِمْنَا إِلَّا بِالْبَلْغِ الْمُبِينِ ١٧
 قَالُوا إِنَّا تَطَهَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا النَّجْمَنَّكُمْ وَلَيَمْسَسْنَكُمْ
 مِنْ نَا عَذَابُ الْآيْمِ ١٨ قَالُوا طَأْتِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِنْ ذُكْرِتُمْ
 بِلَ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ١٩ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ
 رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَقُومٌ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ٢٠ اتَّبِعُوا
 مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ٢١ وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي
 فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٢٢ إِنَّمَا تَخِذُ مِنْ دُونِهِ آلهَةٌ
 إِنْ يُرِدُنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا يُنْقِذُونَ ٢٣ إِنِّي إِذَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ٢٤ إِنِّي أَمَنْتُ
 بِرَبِّكُمْ فَاسْمَاعُونَ ٢٥ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلِيَّتَ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ٢٦ بِمَا غَفَرَ لِرَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكَرَّمِينَ ٢٧

آموزش معاہد

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

عبادت می کنم ، راه یافتگان ، شهر ، تبعیت کنید ، پدید آورد ، مرد

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
هدایت شدگان ، ...	مُهَتَّدُونَ	۵	...	مَدِيْنَة	۱
...	أَعْبُدُ	۶	...	رَجُل	۲
...	فَطَرَ	۷	... ، پیروی کنید	إِثْبِعُوا	۳
بازگردنده می شوید	تُرْجَعُونَ	۸	درخواست می کند	يَسْأَلُ	۴

فعالیت دوم

- معنای این ترکیبها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- قالَ يَقُولُ : ۲- إِتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ :

۳- مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا : ۴- وَهُمْ مُهَتَّدُونَ :

۵- وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِيْنَةِ : ۶- قُلِ اللَّهُ أَعْبُدُ :

۷- فِطَرَتَ اللَّهِ : ۸- أَلَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا :

۹- ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ :

۲- در اینجا «الله» را «الهی» معنا کنید.

۱- یا قَوْمٍ = یا قَوْمی : ای قوم من

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۴۰ تا ۴۴۵ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه این آيات از سوره مبارکه «یس» را کامل کنید.

۱- وَ جَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ

و ... از دورترین نقطه شتابان!

۲- قَالَ يَقُومٌ اتَّبَعُوا الْمُرْسَلِينَ :

۳- اتَّبَعُوا مَنْ لَا يَسْئُلُكُمْ أَجْرًا :

۴- وَ هُمْ مُهَدَّدُونَ :

۵- وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي

و چرا من را که ؟!

۶- وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ :

- ج**- از صفحه ۴۴۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

- د**- در صفحه ۴۴۴ قرآن کریم، خداوند یادآوری می‌کند که ای فرزندان آدم مگر من با شما عهد نبستم که شیطان را عبادت و اطاعت نکنید و مرا عبادت کنید که راه راست و درست همین است. این دو آیه را یافته و حداقل یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

راه راست

پام قرآنی

متن:

ترجمه:

- ۱- در اینجا «لا أَعْبُدُ» را به صورت «عبادت نکنم» معنا کنید. ۲- فَطَرَنِي = فَطَرَ + نِي + ای : پدید آورد (آفرید)

سورة الصافات

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَهُ لِلْجَبَينِ ١٢ وَنَادَيْنَهُ أَن يَأْبِرْهِيمُ
 قَدْ صَدَقَ الرُّءْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ١٣
 إِنَّ هَذَا هُوَ الْبَلْوُءُ الْمُبِينُ ١٤ وَفَدَيْنَهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ
 وَتَرَكَنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ١٥ سَلَمٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ
 كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ١٦ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
 وَبَشَّرَنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الْصِّلَاحِينَ ١٧ وَبَرَكَنَا عَلَيْهِ
 وَعَلَى إِسْحَاقَ وَمِنْ ذُرَرِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ
 مُبِينٌ ١٨ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَى مُوسَى وَهُرُونَ ١٩ وَنَجَّيْنَاهُمَا
 وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ٢٠ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا
 هُمُ الْغُلَبِينَ ٢١ وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ
 وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ٢٢ وَتَرَكَنَا عَلَيْهِمَا
 فِي الْآخِرِينَ ٢٣ سَلَمٌ عَلَى مُوسَى وَهُرُونَ ٢٤ إِنَّا كَذَلِكَ
 نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ٢٥ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
 وَإِنَّ إِلِيَّا سَلَمَ لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ ٢٦ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ
 إِلَا تَتَّقُونَ ٢٧ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخُلْقَيْنَ
 أَللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ أَبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ٢٨

آموزش معاشر

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

شارت دادیم ، درود ، جزا می دهیم ، برکت دادیم

معنا	کلمه	ردیف
.... پاداش می دهیم	نَجْزِي	۴
آن دو	هُما، هِما	۵

معنا	کلمه	ردیف
سلام ، ...	سَلَام	۱
...	بَشَّرَنَا	۲
...	بَارَكَنَا	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- سَلَمُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ :

۲- نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ :

۳- عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ :

۴- وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ :

۵- نَبِيًّا مِنَ الصَّلِحِينَ :

۶- وَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا :

* نکته : در این ترکیب اولاً ضمیر «نا» در آخر معنا می‌شود و ثانیاً کلمه «مؤمنین» را مفرد معنا می‌کنیم؛
عنی به جای «بندگان ما مؤمنان» می‌گوییم : «بندگان مؤمن ما»

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۴۶ تا ۴۵۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات ۹ تا ۱۱۳ سوره صافات را ترجمه کنید.

١- سَلَّمُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ

٢- كَذَلِكَ نَجَزِي الْمُحْسِنِينَ

٣- إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

٤- وَبَشَّرَنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الْصَّالِحِينَ

٥- وَبَرَكَنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَاقَ

٦- وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ

و (برخی) ... و (برخی) آشکارا به خودشان ... بودند

ج- از صفحه ۴۵۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آیا می دانید که خوب است در پایان هر گفت و گو، کلاس درس، جلساتی که با دوستان و خویشاوندان خود داریم و ... سه آیه آخر سوره صافات را بخوانیم.

در این آیات ابتدا پروردگار بزرگ را از هر گونه نقص یا تصور نادرستی پاک و منزه می دانیم، آنگاه بر پیامبران او درود می فرستیم و در آخر بیان می کنیم که هر گونه حمد و سپاس مخصوص پروردگار جهانیان است. به این ترتیب، گفت و گوی خود را که معمولاً با خطأ و لغتش همراه است با این سخنان حق و درست، پایان می بخسیم. این سه آیه را همراه با معنا بنویسید، سعی کرده آنها را حفظ کنید و در پایان هر کاری بخوانید.

پایان نیک سخن

پیام قرآنی

متن :

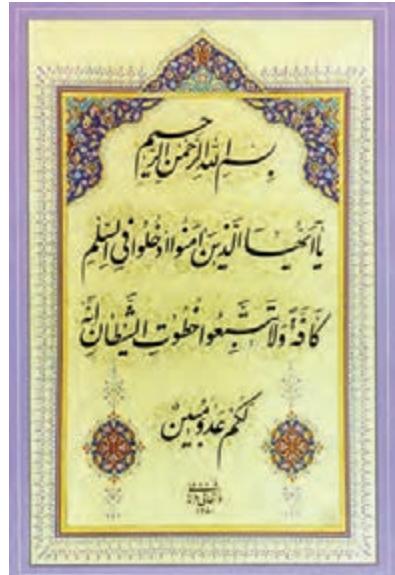
ترجمه :

تفسیر نمونه

هر فردی که قرآن کریم را بخواند و بتواند کلمات قرآن را برای خود ترجمه کند، معانی آیات را متوجه می‌شود، ولی بعضی از آیات را افراد متخصص در قرآن باید توضیح بیشتری بد亨ند تا ابعاد مختلف آن بیشتر معلوم شود. به کتاب‌هایی که آیات قرآن را ترجمه کرده و درباره آن توضیحات بیشتری مانند، آیات قرآن را ترجمه کرده و درباره آن توضیحات بیشتری مانند، دلائل نزول آن آیه یا سوره، زمان نزول و معانی و مقصود آیات با توجه به سایر آیات و سخنان پیشوايان دین آورده‌اند، کتاب تفسیر قرآن گفته می‌شود. در جهان اسلام تاکنون برای قرآن حدود پانصد تفسیر نوشته شده است که برخی از آن تفاسیر به بیست الی سی جلد می‌رسد.

یکی از تفسیرهای بسیار خوب، تفسیر نمونه نام دارد که با همکاری جمعی از دانشمندان و زیر نظر آیت الله مکارم شیرازی در ۲۷ جلد تألیف شده است.

سوره بقره آیه ۲۰۸

این تفسیر برای شما حداقل به دو گونه قابل استفاده است.

- ۱- با توجه به آیه و سوره‌ای که می‌خواهید مطالعه کنید به تفسیر آن سوره در تفسیر نمونه مراجعه می‌نمایید. مثلاً برای مطالعه بیشتر درباره سوره آل عمران می‌توانید به جلد دوم و سوم تفسیر نمونه مراجعه کنید.
- ۲- اگر موضوع خاصی در نظر دارید که می‌خواهید درباره آن از قرآن استفاده بیشتری کنید باید به فهرست موضوعی تفسیر نمونه مراجعه نمایید و از فهرست موضوعی، موضوع خاصی را که در نظر دارید پیدا کنید. روش کار با فهرست موضوعی بدین شکل است.

شما برای پیدا کردن هر مطلب نخست به فهرست الفبایی که در آغاز کتاب «فهرست موضوعی تفسیر نمونه» است مراجعه کنید و شماره صفحه‌ای را که در مقابل آن موضوع نوشته شده درنظر بگیرید، بعد همان صفحه را در همان کتاب فهرست موضوعی پیدا کنید، در آنجا عنوان‌ی زیادی می‌بینید که درباره مطلب موردنظر شماست و جای آن در یکی از جلد‌های ۱ تا ۲۷ تفسیر نمونه با ذکر صفحات دقیقاً روشن شده است.

مثلاً می‌خواهید بدانید در مورد «شیطان» در قرآن مجید و در ۲۷ جلد تفسیر نمونه چه مطالبی آمده است.

کلمه شیطان را در فهرست الفبایی و در حرف «ش» پیدا می کنید، می بینید در مقابل آن صفحه ۱۳۷ نوشته شده است. بعد صفحه ۱۳۷ را باز می کنید، می بینید عناوین زیادی در حدود ۵۵ موضوع در تفسیر نمونه از قرآن کریم درباره شیطان آمده است.

مانند :

صفحه	جلد	موضوع	
۴۶۵	۱۲	آیا شیطان فرشته بود؟	۱
۴۶۲	۱۲	آیا ابلیس از «جن» است؟	۲
۱۹۳	۱	خداآند شیطان را شیطان نیافرید.	۳
۱۸۹	۲۶	چرا شیطان را «خناس» می گویند؟	۴
۳۹۹	۱۱	چرا از «شیطان رجیم» به خدا پناه می بریم؟	۵

هنگامی که به آن آدرس ها دقیقاً مراجعه کنید، کل مطالب مربوط به موضوع شیطان را پیدا خواهید کرد و این برای صرفه جویی در وقت و رسیدن به مقصد بسیار مفید و مؤثر است. خوب است شما نیز با کمک دیبر قرآن خود و با استفاده از فهرست موضوعی تفسیر نمونه و جلد های مختلف تفسیر نمونه، این کار را عملاً انجام دهید.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

یوسف ۲

ما قرآن را به زبان عربی نازل کردیم تا در آن اندیشه کنید.

درس يازدهم

جلسة اول

سورةُ ص

وَهَلْ أَتَكَ نَبِئُ الْخَاصِمِ إِذْ تَسْوَرُوا الْمِحْرَابَ ٢١
 إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوِدَ فَفَزَعُ مِنْهُمْ ٢٢ قَالُوا لَاتَّخَذْ
 خَصْمَانِ بَغْيَ بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ
 وَلَا تُشْطِطْ وَاهِدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ٢٣ إِنَّ هَذَا أَخْيَ
 لَهُ وَسِعٌ وَّتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ
 فَقَالَ أَكِفِلْنِيهَا وَعَزَّزَ فِي الْخِطَابِ ٢٤ قَالَ لَقَدْ
 ظَلَمَكَ سُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا
 مِنَ الْخُلَاطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصِّلْحَةِ وَقَلِيلُ مَا هُمْ ٢٥ وَظَنَّ دَاوِدُ أَنَّمَا
 فَتَنَّهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَأِكِعًا وَأَنَابَ ٢٦
 فَغَفَرَنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى وَحُسْنَ
 مَآبٍ ٢٧ يَدَاوِدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ
 فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوْنِ
 فَيُضِلُّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
 لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسَوا يَوْمَ الْحِسَابِ ٢٨

خواسته در گروه استاد و فرد خوانی

آموزش معاشر

• جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

تبعیت نکن ، راه ، هوی و هوس ، جانشین

معنا	كلمه	ردیف	معنا	كلمه	ردیف
...	هوی	۴	خليفة ، ...	خليفة	۱
گمراه می کند	يُضْلِلُ	۵	حکم کن، قضاوت کن	أَحْكُمُ	۲
... ، جمع : سُبْلٌ	سَبِيل	۶	... ، پیروی نکن	لَا تَتَّبِعُ	۳

• معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- يَدَاوِدُ :

۲- إِنَّا جَعَلْنَاكَ :

۳- خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ :

۴- فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ :

۵- وَلَا تَتَّبِعْ الْهَوْى :

۶- فَيُضْلِلَكَ :

۷- عَن سَبِيلِ اللَّهِ :

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۵۳ تا ۴۵۸ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- ترجمه آیه ۲۶ سوره «ص» را کامل کنید.

- ۱- يَدَاوِدُ إِنّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ :
- ۲- فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ :
- ۳- وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوْى :
- ۴- فَيُضَلَّ لَكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ :
- ۵- إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ گمراه شدند
- ۶- لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ :
- ۷- بِمَا نَسوا يَوْمَ الْحِسَابِ
- ٢٦
- زیرا فراموش کردند را

ج- از صفحه ۴۵۵ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۵۵ قرآن کریم، خداوند قرآن را کتابی معرفی می کند که دارای خبر و برکت بی پایان است و از ما می خواهد که در آیات آن تدبیر کنیم. این آیه را یافته و آن را همراه با معنا بنویسید. با این آیه سعی کنید که همیشه قرآن را با اندیشه و تدبیر در معنای آیات بخوانید.

تدبیر در آیات قرآن

متن:

ترجمه:

قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لِّهُ الدِّينَ^{١١}
 وَأُمِرْتُ لِإِنَّمَا أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ^{١٢} قُلْ إِنَّمَا أَخَافُ
 إِنْ عَصَيْتَ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ^{١٣} قُلِ اللَّهُ أَعْبُدُ
 مُخْلِصًا لِّهُ دِينِي فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُونِهِ^{١٤}
 قُلْ إِنَّ الْخَسِيرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَآهَلِيهِمْ
 يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِلَّا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ^{١٥}
 لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلْلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلْلٌ
 ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادُهُ يُعِبَادُ فَاتَّقُوهُ^{١٦}
 وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ
 لَهُمُ الْبُشْرَى فَبَشِّرِ عِبَادِ^{١٧} الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ
 فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَنَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ
 هُمُ الْأُولُو الْأَلْبَابُ^{١٨} أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ
 أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ^{١٩} لِكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوا
 رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادُ^{٢٠}

آموزش معاشر

فعالیت اول

- جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

سخن ، عبادت می‌کنند ، هدایت کرد ، اجتناب کردند از ، تبعیت می‌کنند

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
....، گفار	قُول	۵، دوری کردند از	إِجْتَنَبُوا	۱
....، پیروی می‌کنند	يَتَّبِعُونَ	۶	...	يَعْبُدُونَ	۲
...	هَدْيٌ	۷	بازگشتند	أَنَابُوا	۳
خردمدان	أُولُو الْأَلْبَابِ	۸	گوش می‌دهند به	يَسْتَمِعُونَ	۴

فعالیت دوم

- معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- إِجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ : آن يَعْبُدوها :

۲- وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ : لَهُمُ الْبُشْرَى :

۳- فَبَشِّرْ عِبَادِ : يَسْتَمِعُونَ القَوْلَ :

۴- فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ : هَذُهُمُ اللَّهُ :

۱- آن يَعْبُدوها = آن + يَعْبُدونَ + ها : که عبادت کنند آن را عباد = عبادی : بندگان من

۲- هَذُهُم = هَدْيٌ + هُم

- الف-** خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۵۸ تا ۴۶۷ قرآن کریم را بخوانید.
- ب-** آیات ۱۷ و ۱۸ سوره زمر را معنا کنید.

۱- وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الظَّاغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا

۲- وَأَنابُوا إِلَى اللَّهِ :

۳- لَهُمُ الْبُشْرَى :

۴- فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ :

۵- الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ

۶- أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَنَاهُمُ اللَّهُ :

۷- وَأُولَئِكَ هُمُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٨﴾ :

ج- از صفحه ۴۶۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۶۲ قرآن کریم آمده است؛ آیا خداوند برای دفاع و حمایت از بنده اش کافی نیست؟! این کلام قدرت آفرین و امیدبخش را یافته، همراه با معنای آن بنویسید و همیشه آن را به خاطر داشته باشید!

فقط خدا !

سام قرآنی

متن :

ترجمه :

پرواز به سوی آسمان

آیا شما تاکنون فضانوردان و کوهنوردان را با لباس مخصوصان دیده اید؟ به نظر شما چرا آنان، این لباس مخصوص را، که در پشت آن کیسه‌ای از اکسیژن است، می‌پوشند؟ و اگر آن کیسه‌ای اکسیژن همراه آنان نباشد، چه اتفاقی می‌افتد؟ شاید در هوایپما زمانی که مهماندار توضیح می‌دهد که اگر در داخل هوایپما اختلالی در تنفس شما پیش آمد، ماسک در اختیار شما قرار می‌گیرد، توجه شما جلب شده باشد. از زمانی که انسان سفرهای آسمانی همچون سفر به کره ماه را آغاز کرد، متوجه شد که هر چه از زمین دورتر شود و به طرف بالا برود اکسیژن کمتر می‌شود و نفس کشیدن مشکل می‌گردد تا جایی که اگر در ارتفاعات بالاتر، کیسه اکسیژن همراه او نباشد دچار خفگی خواهد شد. از پرواز انسان به سوی آسمان بیش از یکصد سال هم نمی‌گذرد و آگاهی نداشتن از این پدیده مهم باعث قربانی شدن افراد زیادی در ابتدای پیدایش بالنهای و هوایپماها گردید. از این رو در هوایپماهای پیشرفته امروزی دستگاه‌های تنظیم فشار هوا و اکسیژن قرارداده شده است. شاید برای شما جالب باشد که بدانید موضوع کمبود اکسیژن در ارتفاعات و تنگی نفس را قرآن کریم ۱۴۰۰ سال پیش خبر داده است :

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدَرَهُ لِلإِسْلَامِ

هرکس را خداوند اراده کند که هدایتش کند، سینه‌اش را در جهت فهم حقایق اسلام آماده ساخته و گسترش می‌دهد.

وَمَنْ يَرِدِ أَنْ يُضْلِلَهُ يَجْعَلْ صَدَرَهُ ضَيِّقًا حَرَّاجًا

و هرکس را خداوند اراده کند که به حال خود واگذارد تا گمراه و سرگشته شود، سینه‌اش را تنگ و فشرده و مضطرب می‌سازد.

كَانَّمَا يَصَعَّدُ فِي السَّمَاءِ

گویی در حال پرواز و صعود به آسمان است.

درس دوازدہم

جلسة اول

سورة غافر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١٤٦ حَمَّ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ
 غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ العِقَابِ ذِي الطُّولِ
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ٢٣ مَا يُحَاجِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ
 إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغُرُّكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبِلَادِ
 كَذَّبُتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ
 كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا
 بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذُوهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابُ ٥ وَكَذِلِكَ
 حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَبُ النَّارِ
 الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
 وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعَتْ
 كُلُّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا
 سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الجَحِيمِ ٧ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ
 جَنَّتِ عَدْنِ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ أَبْأَئِهِمْ
 وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ ٨ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

آموزش معاشر

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آمرزنده ، قبول کننده ، قبول می‌کند ، بازگشت ، فروفرستادن ، کیفر

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
....، مجازات	عقاب	۵	نازل کردن، ...	تنزیل	۱
صاحب، دارای	ذو، ذا، ذی	۶	...	غافر	۲
نعمت فراوان	طَوْل	۷	پذیرنده، ...	قابل	۳
....، می‌پذیرد	يَقْبَلُ	۸	توبه، توبة	توب، توبة	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- تَنْزِيلُ الْكِتَبِ :

۲- مِنَ اللهِ العَزِيزِ الْعَلِيمِ :

۳- غَافِرِ الذَّنْبِ :

۴- وَقَابِلِ التَّوْبِ :

۵- شَدِيدِ الْعِقَابِ :

۶- ذِي الطَّوْلِ :

۷- إِلَيْهِ الْمَصِيرُ :

۸- يَقْبَلُ التَّوْبَةَ :

- الف**- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۶۷ تا ۴۷۱ قرآن کریم را بخوانید.
- ب**- آیات ۱ تا ۳ سوره غافر را ترجمه کنید.

۱- حَمَّ

٢- تَزْيِيلُ الْكِتْبِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

٣- غَافِرُ الذَّنْبِ وَقَابِلُ التَّوْبِ

٤- شَدِيدُ الْعِقَابِ ذِي الطُّولِ

... (کننده)،

٥- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ :

٦- إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

- ج**- از صفحه ۴۶۸ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

- ۵- در صفحه ۴۶۸ قرآن کریم آمده است که فقط خدا را بخوانیم، در حالی که دین خود را برای او خالص می کنیم؛ یعنی سعی می کنیم همه کارهای خود را برای خدا و رضایت او انجام دهیم. این عبارت را یافته و همراه با معنا بنویسید.

فقط برای خدا

متن:

ترجمه:

پیام قرآنی

سورة غافر

جلسة دوم

إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَارْبَيْ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يُؤْمِنُونَ ^{٥٩} وَقَالَ رَبُّكُمْ أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنِ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
دَاخِرِينَ ^{٦٠} اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْيَلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ
وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ^{٦١} ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ
خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِنَّ تُؤْفَكُونَ
كَذِلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِأَيْتِ اللَّهِ يَحْمَدُونَ ^{٦٢}
الَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً
وَصَوَرَكُمْ فَأَحَسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ^{٦٣}
ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ^{٦٤}
هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ^{٦٥} قُلْ إِنِّي نُهِيَّ أَنْ
أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ
مِنْ رَبِّي ^ص وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ^{٦٦}

آموزش معاہدیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

شكل داد ، غذاهای پاک ، صورت‌ها ، بنا

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	صَوْرَ	۵	بخوانید	أُدْعُوا	۱
....، جمع صورة	صُورَ	۶	(تا) پاسخ دهم	أَسْتَجِبْ	۲
...	طَبِّبات	۷	جاگاه امن	قَرَار	۳
برقرار و پرخیر است	ثَبَارَكَ	۸	سربناه....	بِنَاء	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- أَدْعُونَى :

۲- أَسْتَجِبْ لَكُمْ :

۳- وَصَوَرَكُمْ :

۴- فَاحْسَنَ صُورَكُمْ :

۵- وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ :

۶- فَتَبَارَكَ اللَّهُ :

- الف - خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۷۶ تا ۴۷۲ قرآن کریم را بخوانید.
- ب - این عبارات قرآنی از سوره غافر را ترجمه کنید.

۱- وَقَالَ رَبُّكُمْ أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ...

۲- إِنَّ اللَّهَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بَنَاءً

۳- وَصَوَرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبِاتِ

۴- ذُلِّكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ

این ... است؛

۵- فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

ج - از صفحه ۴۷۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د - در آیات صفحه ۴۷۴ قرآن کریم، خدای مهریان، همه بندگان خود را دعوت می کند تا دست نیاز به سوی آن خالق بی نیاز بلند کرده تا خواست آنها را اجابت کند. این عبارت کوتاه، زیبا و امیدبخش را همراه با معنا بنویسید، همیشه آن را زمزمه کرده و به مفهوم آن توجه داشته باشید.

بار عام الهی

متن :

سام قرآنی

ترجمه :

راز سر انگشتان

آزمایش

- ۱- سرانگشت خود را کمی جوهری کنید و سپس روی کاغذ فشار دهید. از چند نفر از دوستان خود نیز بخواهید تا این کار را انجام دهند.
- ۲- با استفاده از ذره‌بین، اثر انگشت‌های یکدیگر را با هم مقایسه کنید.
- ۳- آیا تفاوتی بین اثر انگشت‌ها مشاهده می‌کنید؟

بر روی کره زمین بیش از شش میلیارد نفر انسان زندگی می‌کنند ولی خطوط سرانگشتان هیچ کدام از آنها شبیه به هم نیست، حتی دوقلوها!

شاید برای شما جالب باشد که بدانید چهارده قرن پیش، قرآن از این راز دقیق آفرینش خبر داده است. روزی شخصی از پیامبر اکرم (ص) پرسید: خداوند چگونه ما را در روز قیامت زنده خواهد کرد؟ خداوند در پاسخ آن شخص، سوره قیامت را بر پیامبر نازل کرد. در یکی از آیات این سوره چنین می‌خوانیم:

أَيَحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنَّ نَجْمَعَ عِظَامَهُ

آیا انسان می‌پندارد که ما هرگز استخوان‌های او را جمع نخواهیم کرد؟

بَلٰى قَادِرٌ عَلٰى أَنْ تُسُوِّيَ بَنَائَهُ

ما حتی قادریم که سرانگشتان او را هم درست کنیم.

قیمت ۳ و ۴

عنی روز قیامت که خداوند مردگان را زنده می‌کند، نه تنها آفرینش مجدد انسان‌ها برایش آسان است؛ بلکه ویژگی‌های مخصوص هر شخص را نیز بازسازی می‌کند. قرآن از میان همه این ویژگی‌ها، به خطوط سرانگشتان اشاره کرده است که پیچیدگی و ظرافت آنها بسیار زیاد است. بدین‌گونه، قرآن از موضوعی خبر داده که برای مردم آن زمان کاملاً نامشخص بوده است، حدود ۱۵۰ سال است که دانشمندان به این راز بپردازند و پلیس به این وسیله، تبهکارانی را که اثر انگشت‌شان در محل وقوع جرم باقی مانده است پیدا می‌کند؛ زیرا این روش یکی از مطمئن‌ترین راه‌ها برای شناسایی مجرمان است.

فرات و نایش

بخشی از مناجات امیر المؤمنین امام علی علیه السلام در مسجد کوفه

خدایا! از تو امان می خواهم
روزی که هیچ مال و اولادی سود نمی دهد،
مگر کسی که قلبی سالم [از آلودگی‌ها] به پیشگاه خداوند بیاورد.
سوره شعراء، آیات ۸۸ و ۸۹

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْآمَانَ
يَوْمَ لَا يَتَقَعَّدُ مَالٌ وَ لَا بَنْوَةَ
إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

واز تو امان می خواهم
روزی که ستمکار [از شدت حسرت] دست‌های خود را به
دندان می گزد،
یقول یا لیتَنی اَخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا

وَ أَسْأَلُكَ الْآمَانَ
يَوْمَ يَعْظُضُ الظَّالِمُ عَلَى يَدِيهِ
يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اَخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا

[و] می گوید: ای کاش! همراه این پیامبر، راهی [به سوی حق]
انتخاب می کردم!

سوره فرقان، آیه ۲۷

واز تو امان می خواهم
روزی که گناهکاران را از چهره‌هایشان می شناسند،
پس آنان با سرها و پaha گرفتار می شوند.

سوره الرحمن، آیه ۴۱

وَ أَسْأَلُكَ الْآمَانَ
يَوْمَ يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهِمْ
فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَ الْأَقْدَامِ

وَاسْأَلْكَ الْآمَانَ

يَوْمَ لَا يَجِزُّ وَالِدُونَ وَلَدِيهِ

وَازْ تُو اَمَانَ مِي خواهِم

رُوزِی که هیچ پدری چیزی [از عذاب را] از

فَرْزَنْدَش دفع نمی کند

وَ لَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنِ الِدِهِ شَيْئًا، وَنَهَ هِيج فَرْزَنْدِی بِرْطَفَكَنْدَه چیزی از [عذاب] پدر خویش

است،

بِهِيقِین وَعْدَه خَداونَدِ حَقَّ است.

إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ

سورة لقمان، آية ۳۳

وَاسْأَلْكَ الْآمَانَ

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ رُوزِی که عذرخواهی ستمکاران هیچ سودی به حالشان ندارد

وَبِرَائِي آنان لعنة

وَسَرَایِ بدِی [چون دوزخ] است.

وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ

وَلَهُمُ سُوءُ الدَّارِ

سورة غافر، آية ۵۲

وَاسْأَلْكَ الْآمَانَ

وَازْ تُو اَمَانَ مِي خواهِم

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا

رُوزِی که کسی از کسی چیزی [از عذاب] را دفع نمی کند،

در آن روز، حکومت و فرمانروایی ویژه خداوند است.

وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ

سورة انفطار، آية ۱۹

فهرست کلمات

سال هفتم و ششم

قرار ده	۷/۵	اجعل
کسی، یکتا، یگانه	۷/۸	اَخْدَ
بهتر، بهترین	۷/۸	أَحَسَنَ
نیکو ساخت	۸/۵	أَحَسَنَ
نیکی کن	۸/۵	أَحَسِّنَ
حکم کن، قضاؤت کن	۸/۱۱	أُحْكُمْ
برادر	۷/۲	أَخَا، أَخِي
بخوانید	۸/۱۲	أُدْعُوا
وقfi که، هنگامی که	۷/۸	إِذْ
یاد کنید	۸/۹	أَذْكُرُوا
اجازه	۷/۴	إِذْنٌ
برو	۷/۹	إِذْهَبْ
رحم و مهربانی کن	۷/۱۲	إِرْحَمْ
فرستاد	۸/۲	أَرْسَلَ
فرستادیم	۸/۸	أَرْسَلْنَا
رکوع کنید	۷/۱۲	إِرْكَعُوا
(نا) پاسخ دهم	۸/۱۲	أَسْتَجِبْ
سجده کنید	۷/۱۲	أُسْجُدُوا
شکر می کنم	۸/۴	أَشْكُرُ
صبور و شکیبا باش	۷/۱۰	إِصْبِرْ
اطاعت کنید، پیروی کنید	۸/۳	أَطِيعُوا
عبادت می کنم	۸/۱۰	أَعْبُدُ
عبادت کن	۷/۳	أُعْبُدُ
عبادت کنید	۷/۲	أُعْبُدُوا
عمل می کنم	۸/۴	أَعْمَلُ

آباء	*۷/۲
آت	۷/۸
آتوا	۷/۱۲
آتینا	۷/۱۰
آمنا	۸/۶
آمنوا	۷/۱۱

آ	۸/۳
آیا	۸/۳
آئمه	۸/۵
آب، آبو،	
آبا، آبی	۷/۱۰
آبواب	۷/۵
ایتیع	۸/۸
ایتیعوا	۸/۱۰
ایتخدَ	
ایتخدَت	۸/۶
ایتخدُوا	
ایتخدُوا	۸/۶
ایتخدُوا	۸/۹
ایتقط	
ایتقط	۸/۸
ایتقطوا	
ایتقطوا	۸/۳
گرفت	
گرفتند	
بگیرید	
تقوا پیشه کن	
تقوا پیشه کنید	
تقوا داشته باشید	
اجتناب کردند از،	
دوری کردند از	
اجتنبوا	۸/۱۱

* این کلمه اولین بار در کتاب سال هفتم، درس دوم آمده است.

وھی کرد	٧/٦	أَوْحَى	٧/٦	درختان انگور، جمع عَنْبَة	٧/٦	أعْنَاب
آنها	٧/١١	أُولئِكَ	٧/١٢	يامِرُ	٧/١٢	إِغْفَرْ
خردمندان	٨/١١	أُولُو الْأَلْبَاب	٧/١٢	انجام دهید	٧/١٢	إِفْعَلَوا
سربرستان، دوستان، جمع وَلَى	٨/٦	أَوْلِيَاء	٨/١	رستگار شد	٨/١	أَفْلَحَ
خاتواده	٧/٩	أَهْل	٧/١٢	به پا دارید	٧/١٢	أَقِيمَوا

ب

بـ، با	٧/١	بـ	٧/٢	إِلَى
برکت دادیم	٨/١٠	بَارَكَنَا	٨/٤	الَّتِي
باطل، بوج و بیهوده	٧/٧	بَاطِلٌ	٧/٦	الْوَان
دریا	٨/٤	بَحْرٌ	٧/٢	إِلَهٌ
خشکی، صحراء	٨/٤	بَرَّ	٧/٥	الْيَمِ
بشرات دهنده، بشارت	٨/٢	بُشْرَى	٧/٣	أَمْ
بشرات ده	٨/٨	بَشَرٌ	٧/٩	أَمْرٌ
بشرات دادیم	٨/١٠	بَشَرَنَا	٨/٣	أَمِينٌ
بینا	٧/٩	بَصِيرٌ	٨/٤	أَنْ
بنا، سرپناه	٨/١٢	بِنَاءٌ	٨/٣	إِنْ
خانه‌ها، جمع بیت	٧/٦	بُيُوتٌ	٧/١	إِنْ

ت - ث

برقرار و برخیر است	٨/١٢	ثَبَارَكٌ	٧/٩	أَنَا
تقوا پیشه می کنید،	٨/٣	تَسْتَقُونَ	٨/١١	أَنَبُوا
تقوا دارید				أَنَبَتْنَا
بازگردانده می شوید	٨/١٠	ثُرْجَعُونَ	٨/٣	أَنْتَ
برتر است	٨/٤	ثَعَالَىٰ	٧/٢	أَنْتُمْ
اندیشه می کنید،	٧/٢	ثَعَلِلُونَ	٧/٨	أَنْزَلَ
عمل می کید،	٧/٣	ثَعَمَلُونَ	٧/٣	أَنْزَلْنَا
انجام می دهد				أَنْعَمْتَ

د-ذ

دعوت کننده	۸/۸	داعی
دعا، درخواست	۷/۵	دُعَاء
فرزند، نسل	۷/۵	ذُرِيَّة
این، آن	۷/۳	ذِلْك
صاحب، دارای	۸/۱۲	ذُو، ذَا، ذَى
رفت	۷/۱۱	ذَهَب

ر

مهربانان	۷/۱۲	رَاحِمِيَّة
روزی دهنده	۷/۱۱	رَازِق
مرد	۸/۱۰	رَجُل
بادها، جمع ریح	۸/۴	رِيَاح

ز

زراعت، کشاورزی	۷/۶	زَرْع
زکات	۸/۱	زَكَة
نوع، گونه	۸/۳	زَوْج
زینت، زیبایی	۷/۸	زِينَة

س

آرامش، استراحت	۸/۲	سُبَات
تسبيح گوی	۷/۱۰	سَبِّح
پاک و بی عیب است	۷/۱۱	سُبْحَانَ
راه، جمع : شیل	۸/۱۱	سَبِيل
سجده کردن	۷/۸	سَجَدَوا
چراغ	۷/۸	سِرَاج
شتو	۷/۵	سَمِيع

تفو، پرهیز کاری	۷/۱۰	ثَقْوَى
این، آن	۸/۷	تِلْكَ
نازل کردن، فروفرستادن	۸/۱۲	تَنْزِيل
توکل کن	۷/۳	ثَوَّلَ
میوه‌ها، جمع ثمره	۷/۶	ثَمَرات

ج

آمد، آمد برای	۷/۲	جَاء
تلash و جهاد کرد	۸/۶	جَاهَدَ
نادان، بی خرد	۷/۴	جَاهِل
کوه‌ها، جمع جَبَل	۷/۶	جَبَال
قرار داد	۸/۲	جَعَلَ
قراردادیم	۷/۸	جَعَلْنَا

ح

گمان کرد	۸/۶	حَسِبَ
نیکو، خوب	۷/۱۱	حَسَنَ
حکمت آموز، حکیم	۸/۷	حَكِيم
حیات، زندگی	۸/۷	حَيَاة

خ

فروتن، متواضع	۸/۱	خَاشِع
آگاه، باخبر	۸/۸	حَبِير
خلق کرد، آفرید	۷/۱	حَلَقَ
خلق کردیم، آفریدیم	۷/۱۲	حَلَقْنَا
خلیفه، جانشین	۸/۱۱	حَلِيقَة

ش

شاهد، گواه	۸/۸	شاهد
شجر،		شَجَرَة
درخت	۷/۶	شَجَرَة
سخت	۷/۴	شَدِيد
شریک، همتأ	۸/۲	شَرِيك
درمان	۷/۶	شِفاء
شک، تردید	۸/۹	شَكَّ
خورشید	۷/۱	شَمْس
چیز	۷/۲	شَئِيْء

ص - ض

صالح	۷/۹	خوب، شایسته، کارخوب
صدر	۷/۹	سینه، جمع : صُدور
صراط	۷/۴	راه
صفیره،		
کوچک	۷/۸	صَغِير
صورت‌ها، جمع صورة	۸/۱۲	صُورَ
شكل داد	۸/۱۲	صُورَ
گمراهی	۷/۱۰	ضلال

ط

طَلَب	۸/۱۲	نعمت فراوان
طَهُور	۸/۲	پاک، پاک کننده
طَبِيات	۸/۱۲	غذاهای پاک
طَيْر	۸/۱	پرنده، پرنده‌گان

ظ

ظاهراً	۸/۷	ظاهری
--------	-----	-------

ظلومات

تاریکی‌ها

۷/۱

گمان کرد

۷/۱۱

ع

عالَمِينَ	۸/۲	جهانیان، مردم
عِبَاد	۷/۵	بندگان، جمع عَبَد
عُذُوق	۷/۷	دشمن
عَزِيزٌ	۷/۴	عزتمند، شکست‌ناپذیر
عِقَاب	۸/۱۲	کیفر، مجازات
عَلِمٌ	۸/۱	دانست
عَلَى	۷/۲	بر
عَلِيمٌ	۸/۱	دانای
عَمِلَوا	۷/۸	عمل کردن، انجام دادن
عَنْ	۷/۳	از
عُيُونٍ	۷/۵	چشم‌ها، جمع عَيْنٍ

غ

غَافِر	۸/۱۲	آمرزنده
غَافِلُونَ	۸/۷	افراد غافل،
غَفُورٌ	۷/۳	افراد بی‌توجه
غَمٌ	۷/۱۱	بسیار آمرزنده
غَنِيٌّ	۸/۶	غم، اندوه و ناراحتی
		بی‌نیاز

ف

فَـ	۷/۲	پس، و
فَاطِرٌ	۸/۹	پدیدآورنده، خلق‌کننده
فَاعِلٌ	۸/۱	انجام دهنده
فُرقَانٌ	۸/۲	وسیله‌تَشخیص حق‌بازاطل، بکی از نام‌های قرآن

تکذیب کردن، انکار کردن	۷/۱۱	گَذِبَا	فساد، تباہی	۸/۵	فَسَاد
این جنین	۷/۱۱	كَذِلَكَ	لطف و رحمت	۷/۳	فَضْل
ارزشمند، گران قدر	۷/۱۲	كَرِيمٌ	پدید آوردن	۸/۱۰	فَطَرَ
کافر شدند	۷/۱۱	كَفَرُوا	در	۷/۱	فِي
شما، شان	۷/۱	كَمْ			
چقدر، چه بسیار	۸/۳	كَمْ			
همان طور که	۸/۵	كَمَا			
بودی، هستی	۷/۹	كُنْتَ	پذیرنده، قبول کننده	۸/۱۲	قَابِلٌ
بودم، هستم	۷/۱۱	كُنْتُ	گفت	۷/۲	قَالَ
بودید، هستید	۷/۱۰	كُنْتُمْ	گفتند	۷/۴	قَالُوا
بودیم، هستیم	۷/۱۰	كُنَّا	قبل از، پیش از	۷/۱۰	قَبْلَ
غار	۷/۸	كَهْفٌ	قطعاً	۷/۱۰	قَدْ
			اندازه گیری کرد	۸/۲	قَدَرَ
			توانا	۷/۲	قَدِيرٌ
			جایگاه امن	۸/۱۲	قَرْار

L

برای	۷/۱	لِـ			
قطعًا	۷/۲	ـَ			
تبعت نکن، پیروی نکن	۸/۱۱	لَا تَشْيَعْ			
اطاعت نکن، پیروی نکن	۸/۸	لَا تُطِعْ			
تحلف نمی کند، خلاف نمی کند	۸/۷	لَا يُخْلِفُ			

ق

پذیرنده، قبول کننده	۸/۱۲	قَابِلٌ
گفت	۷/۲	قَالَ
گفتند	۷/۴	قَالُوا
قبل از، پیش از	۷/۱۰	قَبْلَ
قطعاً	۷/۱۰	قَدْ
اندازه گیری کرد	۸/۲	قَدَرَ
توانا	۷/۲	قَدِيرٌ
جایگاه امن	۸/۱۲	قَرْار

ك

تو، سَت	۷/۳	كَـ
مانند	۸/۶	كَـ
بود، است	۷/۷	كَـ
می دانستند	۸/۶	كَـ
يَعْلَمُونَ	۸/۶	كَـ
بزرگ	۷/۷	كَـ
تکذیب کرد، انکار کرد	۸/۳	كَـ

لباس، پوشش	۸/۲	لِـ		
ترزد	۷/۸	لَدْنَ		
زبان، جمع : الْسِنَة	۷/۹	لِـسان		
یهوده، کار یهوده	۸/۱	لَغْوٌ		
ملاقات، دیدار	۷/۹	لِـقاء		
قطعًا	۷/۱۰	لَقَدْ		
لیکن، ولی	۷/۱	لَكِنْ		
اگر، ای کاش	۸/۶	لَوْ		
شب	۷/۱	لَيلٌ		

م

نداکرد، صدارد	۷/۱۱	نادی		آنچه	۷/۱	ما
خر، جمع : آناء	۸/۵	ئَبَا		نه، نیست	۸/۳	ما
تلاوت می کیم، می خوانیم	۸/۵	ئَتَلُو		آب	۸/۲	ماء
جزامی دهیم، پاداش می دهیم	۸/۱۰	ئَجْزِي		بُود، نیست	۸/۳	ما کان
قرار می دهیم	۸/۵	ئَجْعَلُ		شارت دهنده، مژده دهنده	۸/۸	مبَشِّر
ستارگان، جمع نَجَم	۷/۶	ئُجُوم		روشن	۷/۱۰	مُبِين
نجات دادیم	۷/۱۱	ئَجْيَنا		افراد با تقوا	۷/۵	مُتَّقِينَ
زنبور عسل	۷/۶	ئَحْل		نیکوکار	۷/۴	مُحسِن
ما	۷/۱۰	ئَحْنُ		شهر	۸/۱۰	مَدِينَة
درختان خرما، جمع نَخْل	۷/۶	ئَخِيل		پیامبران	۸/۳	مُرسَلِينَ
هشدار دهنده	۸/۲	ئَذِير		بازگشت، بازگشتن	۸/۱	مَصِير
می خواهیم	۸/۵	ئُرِيدُ		با، همراه با	۸/۴	مَعَ
نازل کرد، فرود فرستاد	۸/۲	ئَزَّلَ		روی گردان	۸/۱	مُعْرِض
یاور	۷/۱۲	ئَصِير		رستگاران	۸/۷	مُفْلِحُونَ
چه خوب ... است	۷/۱۲	ئِعَمَ		برپاکننده	۷/۵	مُقيِّم
نعمت، هر چیز خوبی که	۸/۹	ئِعْمَة		فرمانروا	۷/۱۲	مَلِك
خداده انسان بخشدیده				فرمانروایی	۷/۱۱	مُلْك
است				دین، آیین	۷/۳	مِلَة
پر نعمت	۷/۱۱	ئَعِيم		از	۷/۱	مِن
خود، جان، جمع : آنْفُس	۸/۶	ئَفْس		هر کس، کسی که، چه کسی	۸/۱	مَنْ
خواب	۸/۲	ئَوْم		به جای، غیر از	۸/۶	مِنْ دونِ
روز	۷/۱	ئَهَار		روشنی بخش	۸/۸	مُنِير

و

یگانه، یک	۷/۳	واحد		هدایت شدگان، راه یافتنگان	۸/۱۰	مُهَتَّدونَ
وارثان	۸/۵	وارثینَ		خوارکننده	۷/۱۱	مُهَمِّينَ
پدر و مادرم	۷/۵	والِدَيَ				
یافتند	۷/۸	وَجْدُوا				
وعده	۷/۸	وَعْد				
مدافع و پشتیبان	۸/۸	وَكِيل		ما، مان	۷/۳	نا

درخواست می کند	يَسْأَلُ	۸/۱۰	فرزنده	۸/۲	وَلَدٌ
تسپیح می کند	يُسَبِّحُ	۸/۱	وای بر	۷/۴	وَيْلٌ
گوش می دهند به	يَسْتَمِعُونَ	۸/۱۱	ه		
شریک قرار می دهند	يُشَرِّكُونَ	۸/۴	او، شش، آن	۷/۲	هـ
شکر می کنند	يَسْكُرُونَ	۷/۳	آن، شش، او	۷/۲	هـا
گمراه می کند	يُضِلُّ	۸/۱۱	هدایت	۷/۱	هُدَىً، هُدَىٰ
ظلم می کند، ستم می کند	يَظْلِمُ	۷/۸	هدایت کرد	۸/۱۱	هَدَىٰ
عبادت می کنند	يَعْبُدُونَ	۸/۱۱	این	۷/۴	هـذا
بالا می رود	يَرْجُ	۸/۹	آیا	۷/۴	هـل
تعقل و اندیشه می کنند	يَعْقِلُونَ	۷/۶	آنها، شان	۷/۱	هـم
می دانند	يَعْلَمُ	۸/۹	آن دو	۸/۱۰	هـما، هـما
می دانند	يَعْلَمُونَ	۷/۳	او	۷/۱	هـو
انجام می دهند، عمل می کنند	يَعْمَلُونَ	۷/۷	هـوا و هـوس	۸/۱۱	هـوى
انجام می دهند	يَفْعَلُونَ	۸/۱	ك		
قبول می کند، می پذیرد	يَقْبُلُ	۷/۱۲	من، سـم	۷/۲	يـ
می گویند	يَقُولُونَ	۷/۸	ای	۷/۲	يـا
اقامه می کنند، برپا می کنند	يُقِيمُونَ	۸/۷	ای	۷/۱	يـا آـیـهـا
می باشد	يَكُونُ	۸/۲	تبغیت می کنند، پیروی می کنند	۸/۱۱	يـشـبـعـونـ
فرو می رود	يَلْجُ	۸/۹	فکر می کند	۷/۶	يـتـفـكـرـونـ
نازل می شود	يَنْزُلُ	۸/۹	جهاد و تلاش می کند	۸/۶	يـجـاهـدـ
می بردازند	يُؤْتَونَ	۸/۷	دوست دارد	۸/۵	يـحـبـ
ایمان می آورند	يُؤْمِنُونَ	۷/۷	خارج می شود	۸/۹	يـخـرـجـ
وحـیـ مـیـ شـود	يَوْحَنِي	۷/۹	روزـیـ مـیـ دـهـدـ	۸/۹	يـرـزـقـ
یقین دارند	يَوْقِنُونَ	۸/۷	مـیـ فـرـسـتـدـ	۸/۴	يـرـسـلـ
داخل می کند	يَوْلُجُ	۸/۹			
آن روز	يَوْمَئِذٍ	۷/۱۱			
هدایت می کند	يَهْدِي	۷/۷			

